

Република Србија
Град Крагујевац
Градско веће
Број: 022-50/25-V
Датум: 7. фебруар 2025. године
Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Примљено 10 FEB 2025

Орген	Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
I		022-54		

СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА
- за Председника Скупштине града Крагујевца -

У складу са чланом 119. став 2. Пословника Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 16/21) достављамо Вам, како бисте уврстили у предложени дневни ред седнице Скупштине града Крагујевца,

- Предлог закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину

Уколико у дневни ред седнице Скупштине града уврстите Предлог закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину, за представника предлагача на седници Скупштине града Крагујевца, Градско веће одредило је г-ђу Славицу Новаковић, в.д. директора Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац.

Заменик Градоначелника,
Дејан Ружић

Република Србија
Град Крагујевац
Градско веће
Број: 022-50/25-V
Датум: 7. фебруар 2025. године
К р а г у ј е в а ц

Градско веће, на основу члана 46. став 1. тачка 1. у вези члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 129/07, 83/14- др. закон, 101/16-др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон), члана 59. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19), члана 2. став 1. тачка 1. Одлуке о Градском већу ("Службени лист града Крагујевца", број 29/24-пречишћен текст) и члана 49. став 3. Пословника о раду Градског већа ("Службени лист града Крагујевца", број 13/24), на седници одржаној дана, 7. фебруара 2025. године, доноси

З А К Л Ј У Ч А К

о утврђивању Предлога закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину

I Утврђује се Предлог закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину и упућује се Скупштини града Крагујевца, на разматрање и доношење.

II За представника предлагача на седници Скупштине града Крагујевца одређује се Славица Новаковић, в.д. директора Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац.

О б р а з л о ж е њ е

Правни основ за доношење Закључка о утврђивању Предлога закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину (у даљем тексту: Закључак), садржан је у члану 46. став 1. тачка 1. у вези члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон), члану 59. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19), члану 2. став 1. тачка 1. Одлуке о Градском већу ("Службени лист града Крагујевца", број 29/24-пречишћен текст) и члану 49. став 3. Пословника о раду Градског већа ("Службени лист града Крагујевца", број 13/24), којима је утврђено да је Градско веће предлагач аката које доноси Скупштина града Крагујевца, као и да закључком одлучује о процедуралним питањима и иницира доношење и предлагање одлука и других аката, као и начин решавања појединих питања.

Разлог за доношење овог закључка је процедуралног карактера и основ је за упућивање Предлога закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину, Скупштини града Крагујевца, на разматрање и доношење.

Заменик Градоначелника,

Дејан Ружић, с.р.

Република Србија
Град Крагујевац
Градска управа за друштвене
делатности
Број: XXV- 50/25
Датум: 4. фебруар 2025. године
К р а г у ј е в а ц

ГРАДСКОМ ВЕЋУ
-председнику-

Градска управа за друштвене делатности припремила је, у складу са чланом 52. став 1. тачка 1. у вези са чланом 66. став 7. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. закон, 47/18 и 111/21-др. закон), чланом 68. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19) и чланом 11. став 1. алинеја 4. Одлуке о организацији Градских управа града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 37/21-пречишћен текст и 14/23) и упућује Градском већу на разматрање и одлучивање

Нацрт закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину

Нацрт закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину, припремљен је у складу са одредбама:

1. члана 8. став 2. алинеја 3. Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац ("Службени лист града Крагујевца", број 14/11, 42/12, 43/16, 14/20, 25/21 и 33/22)
2. члана 40. став 1. тачка 35. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19),
3. члана 181. став 4. Пословника Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 16/21)

као и са одредбама Правилника о припреми, достављању и контроли нацрта/предлога аката који се упућују Градском већу ("Службени лист града Крагујевца број: 14/24 и 15/24).

Предлажемо да у Дневни ред седнице уврстите Нацрт закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину и уколико то учините, за представника предлагача на седници Градског већа одређује се Тамара Јовановић, в.д. начелника Градске управе за друштвене делатности.

ВД НАЧЕЛНИКА,

Тамара Јовановић, с.р.

Скупштина града Крагујевца, на основу члана 8. став 2. алинеја трећа Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац ("Службени лист града Крагујевца", број 14/11, 42/12, 43/16, 14/20, 25/21 и 33/22), члана 40. став 1. тачка 35. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19) и члана 181. став 4. Пословника Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 16/21), на седници одржаној _____ 2025. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину

I Даје се сагласност на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину број: 550/4-187/2025 од 31.01.2025. године, који је усвојио Управни одбор Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац, Одлуком број: 022/9-188/25 од 31.01.2025. године.

II Овај закључак објавити у "Службеном листу града Крагујевца".

Образложење

Правни основ за доношење Закључка о давању сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину (у даљем тексту: Закључак) садржан је у члану 8. став 2. алинеја трећа Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац ("Службени лист града Крагујевца", број 14/11, 42/12, 43/16, 14/20, 25/21 и 33/22), члану 40. став 1. тачка 35. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19) и члану 181. став 4. Пословника Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 16/21), којима је прописано да Скупштина града даје сагласност на извештај о раду и пословању Центра, разматра и усваја годишње програме пословања и извештаје о раду предузећа, установа и других облика правног организовања чији је оснивач или већински власник Град, као и да се Закључком одлучује о процедуралним питањима, о прихватању одређених предлога, утврђују ставови о томе, шта, како и на који начин треба убудуће поступати у појединачним питањима, односно стварима, иницира доношење одлука, односно другог општег или појединачног акта.

Управни одбор Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац је на седници одржаној 31. јануара 2025. године, Одлуком број 022/9-188/25 усвојио Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину.

Разлог за доношење овог закључка је давање сагласности на Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац за 2024. годину који садржи податке о реализованим услугама социјалне заштите у складу са Законом о социјалној заштити ("Службени гласник Републике Србије", број 24/11 и 117/22-одлука УС) и Одлуком о социјалној заштити града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца број 16/11, 3/16, 34/18, 38/20 и 7/21).

СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Број: _____

У Крагујевцу, _____ . године

ПРЕДСЕДНИК,

Ивица Момчиловић

Република Србија
Град Крагујевац
Центар за развој услуга социјалне заштите
„Кнегиња Љубица“ Крагујевац
Број: 022/9-188/25
Дана: 31.01.2025. године
Крагујевац

На основу члана 14. Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац („Службени лист града Крагујевца“ број 14/11, 42/12, 43/16, 14/20, 25/21 и 33/22), и члана 21. Статута Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, број: 110/1-2206/2020 од 16.11.2020. године и Статута о измени Статута број: 110/1-523/23 од 04.04.2023. године, Управни одбор Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, на седници одржаној дана 31.01.2025. године, доноси:

О Д Л У К У

I Прихвата се предлог директора Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, и доноси **ОДЛУКА о усвајању годишњег Извештаја о раду и пословању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, за 2024. годину.**

II Годишњи Извештај о раду и пословању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, за 2024. годину, налази се у прилогу ове одлуке и чини њен саставни део.

Образложење

Правни основ за доношење ове Одлуке, садржан је у одредбама члана 14. став 1. алинеја седма Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац („Службени лист града Крагујевца“ број 14/11, 42/12, 43/16, 14/20, 25/21 и 33/22) и члана 21. став 1. алинеја седма Статута Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, број: 110/1-2206/2020 од 16. новембра 2020. године и Статута о измени Статута број: 110/1-523/23 од 04.04.2023. године, којим је прописано да Управни одбор усваја годишњи Извештај о раду и пословању.

Разлог за доношење ове одлуке налази се у неопходности да Управни одбор у складу са одредбама члана 14. став 1. алинеја седма Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац („Службени лист града Крагујевца“ број 14/11, 42/12, 43/16, 14/20, 25/21 и 33/22) и члана 21. став 1. алинеја седма Статута Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, број 110/1-2206/2020 од 16. новембра 2020. године и Статута о измени Статута бр. 110/1-523/23 од 04.04.2023. године, усвоји годишњи Извештај о раду и пословању и да се исти упути оснивачу ради добијања сагласности.

Сходно наведеном, на предлог вд директора, Управни одбор Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, на седници одржаној дана 31.01.2025. године, донео је Одлуку о усвајању годишњег Извештаја о раду и пословању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, за 2024. годину

Председница Управног одбора

Љиљана Антонијевић
Љиљана Антонијевић

**Извештај о раду
Центра за развој услуга социјалне заштите
„Кнегиња Љубица“ Крагујевац
за 2024. годину**

Крагујевац, јануар 2025. године

САДРЖАЈ

1. Уводни део

- Увод
- Основне информације о Центру за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац

2. Основе за израду годишњег извештаја за 2024. годину

- Законски оквир
- Организација рада Центра „Кнегиња Љубица“ Крагујевац
- Услови рада

3. Извештај о реализованим услугама социјалне заштите

- **Организациона јединица – Смештај у прихваталишта**
 - Прихваталиште за децу и младе
 - Прихваталиште за жртве насиља у породици
- **Организациона јединица - Дневне услуге у заједници**
 - Дневни боравак за децу и младе
 - Дневни боравак за одрасла и стара лица
 - Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе
- **Саветовалиште за брак и породицу**

4. Информисање локалне заједнице и сарадња са социјалним актерима

5. Структура запослених на дан 31.12.2024. године

6. Едукације запослених реализоване током 2024. године

8. Финансирање Центра „Кнегиња Љубица“ у 2024. години

На основу члана 14. Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац („Службени лист града Крагујевца“ број 14/11, 42/12 и 43/16 и 14/20 “ и 25/21) и члана 21. став 1.алинеја 4. Статута Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац број 110/1-2206 /20 од 16.11.2020.године, Управни одбор Центра је на седници одржаној 31.01.2025. године донео :

**Извештај о раду
Центра за развој услуга социјалне заштите
„Кнегиња Љубица“ Крагујевац
за 2024. годину**

1. Уводни део

Обезбеђивањем услова неопходних за релиценцирање услуга, захваљујући подршци Оснивача, Центар је од надлежног Министарства добио потпуне лиценце за пружање услуга, и једна је од малобројних установа у Републици која је у 2024. години функционисала поседујући све лиценциране услуге.

Током 2024. године, уз снажну подршку Оснивача, непроцењиви ентузијазам запослених, као и значајан одазив донатора, Центар је наставио да улаже труд како би реновирао и улепшао простор у коме корисници проводе време, обојио им свакодневицу ведрим бојама и олакшао боравак. Уз помоћ донатора који су се одазивали током целе године, у потпуности су реновиране две собе Прихватилишта за жртве насиља у породици, у којима је замењен стари намештај. Такође, у свим собама су обезбеђени ТВ уређаји и приступ кабловској телевизији, чиме је знатно унапређен квалитет живота корисника за време боравка. Наставило се и са уређењем дворишног простора – обезбеђена су донаторска средства за адаптацију теретане на отвореном, набавку нових и поправку дотрајалих справа, чиме ће најмлађим корисницима бити омогућено да употпуне своје слободно време здравим и безбедним активностима на отвореном. Играоница која постоји у оквиру Центра - простор посебно опремљен и прилагођен деци различитих узраста који представља важан сегмент за рад са децом на смештају када су у питању не само игра и забава, него и стицање и усвајање различитих вештина и знања, у 2024. години је добио нове садржаје и обогаћен је квалитетним дидактичким материјалима.

Основне информације

Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац је установа социјалне заштите која се бави пружањем и развијањем услуга социјалне заштите за децу, младе, одрасла и остарела лица на подручју града Крагујевца. Основан је Одлуком Скупштине града Крагујевца 27. маја 2011. године, а 10. новембра 2011. године је званично почео са радом.

На оснивање, организацију и рад Центра примењују се прописи о јавним службама и прописи из области социјалне заштите.

Центар има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима утврђеним чланом 10. Закона о социјалној заштити („Службени гласник РС“ број 24/11.), Одлуком о оснивању и Статутом установе.

Седиште Центра је у Крагујевцу, у улици Чика Матина бр.5.

Претежна делатност Центра је :

- 88.99 - Остала непоменути социјална заштита без смешаја,
- 87.90 - Остали облици социјалне заштите са смештајем,
- 88.10 - Социјална заштита без смештаја за стара лица и лица са посебним потребама,
- 88.91 Делатност друштвене бриге о деци.

E-mail: centarkg@kneginjaljubica.org.rs
В.д.директора: Славица Новаковић, дипл.економиста
Телефон: 034/355-485, 034/355-486.

2. Основе за израду Годишњег извештаја о раду Центра „Кнегиња Љубица“ за 2024. годину

Основа за израду Годишњег извештаја о раду за 2024. годину представља Програм рада Центра „Кнегиња Љубица“ за 2024. годину, званични статистички подаци, извештаји стручних служби, као и подаци из службених евиденција.

Извештај је намењен Оснивачу, Управном одбору, Надзорном одбору, Републичком заводу за социјалну заштиту и запосленима, стручној јавности и грађанима. Циљ извештавања је праћење реализације планираних активности, постигнутих резултата у складу са Програмом рада, као и ефикасније, економичније и адекватније планирање будућих активности. Извештај о раду обухвата извештавање о реализацији услуга које је Центар „Кнегиња Љубица“ пружао током 2024. године.

Законски оквир

Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац обезбеђује остваривање услуга социјалне заштите за децу, младе, одрасла и остарела лица, које су дефинисане и произилазе из следећих прописа:

- Закон о социјалној заштити („Службени гласник РС”, бр. 24/11),
- Закон о спречавању насиља у породици (94 / 2016, 10/2023),
- Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица („Службени гласник РС”, бр. 85/2005),
- Закон о јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 42/91, 71/94, 79/2005-др.закон, 81/2005- исправка др.закон, 83/2005-исп.др.закон и 83/2014-др.закон);
- Закон о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011 93/2012, 62/2013, 63/2013 - исправка; 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 92/2023),
- Правилник о лиценцирању организација социјалне заштите („Службени гласник РС”, бр. 42/2013),
- Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите („Службени гласник РС”, бр. 42/2013, , 89/2018 и 73/19),
- Правилник о лиценцирању стручних радника у социјалној заштити („Службени гласник РС”, бр. 42/2013 и 53/2013-исправка),
- Правилник о стручним пословима у социјалној заштити („Службени гласник РС” 1/2012 и 42/2013),
- Правилник о изменама и допунама Правилника о стручним пословима у социјалној заштити („Службени гласник РС”, бр. 42/2013),

- Правилник о ближим условима, поступку и начину остваривања права на материјалну подршку и коришћење услуга у области социјалне заштите (Службени лист града Крагујевца бр.49/12 и 43/15, 1/2019, 10/2019, 8/2021 и 39/2021),
- Правилник о критеријумима и мерилима за утврђивање цена услуга и учешће корисника и њихових сродника обавезних на издржавање у трошковима услуга социјалне заштите (Службени Лист града Крагујевца, број 20/12 , бр.48/14, 7/19, 8/2021),
- Одлука о социјалној заштити Града Крагујевца (Службени лист града Крагујевца број 16/ 2011, 3/2016 34 /18, 38/2020 и 7/2021),
- Одлука о буџету града Крагујевца за 2024. годину (Службени лист града Крагујевца број 13/24)

Стратегије:

- Национална стратегија за младе за период од 2015 - 2025.
- Стратегија социјалне заштите града Крагујевца 2021 - 2025.

Организација рада Центра „Кнегиња Љубица“ Крагујевац

Организација рада дефинисана је Статутом Центра и Правилником о организацији и систематизацији послова, у оквиру унутрашњих организационих јединица. Према пословима који захтевају непосредну повезаност и организациону посебност, у Центру су организоване: Организациона јединица - Смештај у прихваталишта, Организациона јединица – Дневне услуге у заједници, Организациона јединица - Саветовалиште за брак и породицу и Служба за опште и финансијско-рачуноводствене послове.

Организационе јединице обухватају услуге:

1. Организациона јединица - Смештај у прихваталишта:
 - Прихваталиште за децу и младе
 - Прихваталиште за жртве породичног насиља
2. Организациона јединица – Дневне услуге у заједници:
 - Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе
 - Дневни боравак за одрасла и стара лица
 - Дневни боравак за децу и младе
3. Организациона јединица – Саветовалиште за брак и породицу (Саветодавно - терапијске и социјално-едукативне услуге)
4. Служба за опште и финансијско-рачуноводствене послове.

У циљу повезивања и интегрисања служби, правовременог обавештавања и координације између појединаца и организационих јединица, у Центру функционишу стална и повремена стручна тела: Колегијум руководиоца, стручни тимови и комисије.

У 2024. години, Центар је у свом раду имао значајну подршку Управног и Надзорног одбора.

Услови рада Центра „Кнегиња Љубица“ Крагујевац

Услуге социјалне заштите се реализују на више локација у Граду, и то: у простору некадашњег Дечијег дома „Младост“, у простору Геронтолошког центра и у ул. Првослава Стојановића бр. 8.

Установа је и у 2024. години располагала са 7 аутомобила, и то:

1. FIAT 188 PUNTO CLASSIC, путничко возило, година производње 2010.,
2. ZASTAVA 10, путничко возило, година производње 2007.,
3. Škoda Fabia Ambition, година производње 2013. - донација Уницеф-а за услугу Породични сарадник за породице у ризику,
4. DACIA DUSTER AMBIANCE 1,6 16 V 4X4, путничко возило, година производње 2012.- набављена у склопу пројекта из програма ИПА 2011, за услуге за стара лица,
5. VOLSKWAGEN Caddy compact 1,9 TDI, теретно возило, година производње 2007., донација града Пеђо Емилија,
6. DACIA Sandero Ambiance 1.5 dci; путничко возило, година производње 2015., набављена у оквиру програма ИПА 2013 - донација Уницеф-а, за регионалну услугу Породични сарадник за породице са децом са сметњама у развоју,
7. DACIA Sandero Ambiance 1.5 dci; путничко возило, година производње 2015., набављена у оквиру програма ИПА 2013 - донација Уницеф-а за регионалну услугу Јединице за подршку деци жртвама/сведоцима у кривичним поступцима (регионална услуга).

Дворишни простор некадашњег Дечијег дома је површине 20 ари, на чијем одржавању се ангажују сви радници и корисници, али и лица ангажована посредством Министарства правде, закљученим Уговором о сарадњи о обављању рада у јавном интересу.

Ноћне смене у Установи, уз дежурне раднике/сараднике услуга, покривене су ангажовањем професионалне агенције за физичко-техничко обезбеђење, чиме се обезбеђују безбедни услови за заштиту и смештај корисника.

Оброке је за кориснике од марта 2024. године обезбеђивала кетеринг фирма „Лекина бара“ Крагујевац. У складу са спроведеном набавком за припремање obroка, корисницима су свакодневно обезбеђена три obroка и ужине. Осим тога, захваљујући донаторским средствима, корисницима су током целе године били обезбеђени слаткиши, слане грицкалице, сокови.

3. Извештај о реализованим услугама

- **Организациона јединица – Смештај у прихваталишта**
 - **Прихваталиште за децу и младе**

1 Увод

У години извештавања, Прихваталиште за децу и младе је функционисало са капацитетом од 10 корисника. Пријем у Прихваталиште током извештајног периода је вршен у току 24 часа дневно, 7 дана недељно, од 00-24 часа (већи број пријема је реализован у дневним сменама); сви корисници су упућени по упуту Центара за социјални рад.

У наставку извештаја табелама ће бити приказан број корисника у односу на дужину боравка, облик збрињавања након смештаја, укљученост у образовни систем, узрастну структуру као и средину из које долазе.

1.1 Попуњеност капацитета

Капацитет	10
Број деце на смештају дана 01.01.2024.год.	4
Новопримљених	18
Број реализованих пријема	19
Актуелни број деце на дан 31.12.2024.год.	6
Укупан број деце од 01.01.2024.год. до 31.12.2024.год.	22

II Структура корисника према основним обележјима

Број нових корисника услуге Прихватиштва за децу и младе, корисници смештени у току 2024. године према старости

Табела бр.1.Структура нових корисника на смештају у 2024. години према старости

0 - 2 године	0
3 - 5 година	0
6 - 14 година	13
15 - 17 година	5
18 - 25 година	0

Табела бр. 2. Структура корисника према доминатној корисничкој групи

Број деце/малолетних у Прихватиштуру за децу и младе у 2024. години према (доминантној) корисничкој групи и узрасту					
Корисничке групе	УКУПНО у 2024. години				
	0 - 2	3 – 5	6 – 14	15 – 17	УКУПНО
Деца без родитељског старања			0	1	1
Деца жртве насиља			5	1	6
Деца са неадекватним породичним старањем - занемаривање у породици			5	2	7
Деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом					
Деца жртве трговине људима					
Деца страни држављани без пратње					
Скитња			1		1

Бекство			1	1	2
Прекид хранитељског смештаја			4	1	5
Деца повратници/из реадмисије					
Остала деца					
УКУПНО			16	6	22

Табела бр.3 Структура корисника према средини из које су дошли у Прихваталиште

Број деце/малолетних на евиденцији у току 2024. године према средини из које су непосредно дошла у Прихваталиште		
Средина	Број деце	
	М	Ж
Биолошка породица	6	7
Сродничка породица	0	2
Хранитељска породица	3	2
Усвојитељска породица	0	0
Улица	1	0
Здравствена установа	0	0
Установа за смештај у систему социјалне заштите	1	0
Друга прихватишта и прихватни центри (службе и центри за прихват избеглица, миграната и азиланата, жртава трговине људима, сигурне куће и сл.)	0	0
УКУПНО	11	11

Табела бр. 4 Структура корисника према степену подршке

Корисници на евиденцији у току 2024. године према степенима подршке	
Степен подршке	Број деце
1. степен подршке	2
2. степен подршке	6
3. степен подршке	11
4. степен подршке	2
Није утврђен степен подршке	1
УКУПНО	22

Више од једне трећине деце на смештају у Прихваталишту током 2024. године, припада категорији првог и другог степена подршке, што подразумева континуирану помоћ и подршку у свакодневном функционисању, пре свега, у оквиру обављања активности усмерених на негу и бригу о себи, али и снажање у свакодневном окружењу - помоћ и подршка приликом одржавања личне хигијене, храњења, облачења, узимања лекова, као и континуирани надзор и контрола кретања и понашања у спољашњем окружењу због могућности угрожавања личне безбедности и сигурности, али и емитовања других облика ризичних понашања. Ова категорија корисника захтевала је специфичну организацију посла у оквиру Прихваталишта за децу, обезбеђивање људских ресурса како би се прилагодило методе рада – углавном рад „1 на 1“, целодневни надзор и праћење њиховог функционисања.

Табела бр.5. Структура корисника према упутном Центру за социјални рад

Упутни ЦСР	Укупан број деце/младих	
	број	%
Крагујевац	10	45,45 %
Аранђеловац	4	18,18%
Нови Пазар	3	13,63 %
Краљево	1	4,54 %
Ваљево	1	4,54 %
Крушевац	1	4,54 %
Баточина	1	4,54 %
Врњачка Бања	1	4,54%
УКУПНО	22	100%

Повећан број захтева за смештај током године долазио је са територије АП Војводина тј. Центара за социјални рад који се налазе на њиховој територији. Готово половина броја деце која су користила услугу током године, је било са територије града Крагујевца. Такође, услугу су континуирано у протеклој години користила деца из градова у региону – Аранђеловац, Крушевац, Краљево, Врњачка Бања, Нови Пазар, Ваљево, Баточина.

Табела бр. 6 Структура корисника према врстама инвалидитета или тешкоћа

Корисници смештаја у 2024. години према врстама инвалидитета или здравственим сметњама			
Врсте сметње	Деца/малолетни	Пунолетни	УКУПНО
Телесни инвалидитет			
Сензорни инвалидитет			
Интелектуалне тешкоће	2		2
Вишеструки (истовремено присуство две или више сметњи, тешкоћа, инвалидитета код једне особе)	3		3
Первазивни развојни поремећаји (аутизам, Ретов, Аспергеров синдром и други развојни поремећаји)			
Тешка органска обољења			
Психијатријска болест			
Поремећај понашања или тежи емоционални проблеми	6		6
Болести зависности (алкохолизам, наркоманија)			
Друго			
УКУПНО	11		11

Половина корисника је имала неку врсту или инвалидитета или тешкоћа дијагностикованих од стране лекара, најчешће дечијег психијатра, што је изискивало додатну подршку здравственог система, редовне контролне прегледе, узимање прописане терапије под надзором дежурне особе, али и континуирано праћење когнитивно-емоционалног и понашајног функционисања корисника.

Табела 7. Структура корисника према дужини боравка у Прихваталишту

Структура корисника према дужини коришћења услуге у 2024. години			
Дужина боравка	Укупан број корисника у 2024.		
	Деца	Пунолетни	Укупно
До месец дана	9		9
Од 1 до 3 месеца	3		3
Од 3 до 6 месеци	5		5
6 и више месеци	5		5
УКУПНО	22		22

Број корисника коју су у току године више пута били у прихваталишту	1
---	---

Табела бр. 8. Структура корисника према упутном органу

Сви корисници на евиденцији Прихваталишта током 2024. године према начину доласка у Прихваталиште (према упутном органу)	
Број корисника које је упутио Центар за социјални рад	22
Број корисника које је упутила Полицијска управа	
Број корисника који су самоиницијативно затражили смештај у Прихваталишту	
Нешто друго	

Табела бр. 9 Структура корисника према разлозима прекида коришћења услуге

Корисници којима је у току 2024. године прекинуто коришћење услуге Прихваталишта према разлозима прекида		
Разлози прекида коришћења услуге	Број деце	Број пунолетних
Планирано	15	
Самоиницијативно (на захтев корисника или старатеља)	2	
Смрт корисника		
Нешто друго		
УКУПНО	17	

Табела бр. 10 Структура корисника према облицима заштите након смештаја у Прихваталишту

Број деце/малолетних корисника којима је у току 2024 . године према плану заштите прекинут смештај у Прихваталишту, према облицима заштите након смештаја у Прихваталишту и старости										
Облик заштите након престанка смештаја	0 - 2		3 – 5		6 -14		15 – 17		УКУПНО	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Повратак у биолошку породицу					3	2	1	2	4	4
Смештај у сродничку породицу										
Усвојитељска породица										
Породични смештај					2	2		1	2	3
Дом за смештај корисника у систему СЗ					2	1		1	2	2
Становање уз подршку										
Нешто друго										
УКУПНО по полу					7	5	1	4	8	9
УКУПНО	0		0		12		5		17	

Шесторо деце је актуелно на смештају на дан 31.12.2024. године, с тим што је једно дете, након планираног прекида смештаја и повратка у биолошку породицу, након поновног измештања, смештено по други пут у Прихваталиште за децу и младе током 2024. Године.

Број корисника по месецима

Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децембар
5	7	8	10	8	8	7	7	8	9	7	8

У току извештајне године, просечан број корисника смештених у Прихваталиште за децу и младе на месечном нивоу је био 8.

Структура корисника према месту из кога долазе

Укупан број корисника са урбаног подручја	16
Укупан број корисника са осталог подручја	6

Евиденција и документација у Прихваталишту за децу и младе је у складу са Правилником о вођењу евиденције о корисницима и документације о стручном раду у установама социјалне заштите.

Евиденција о корисницима подразумева:

- Матичну књигу,
- Лични досије,
- Лични лист корисника установа за смештај у Прихваталиште деце и младих,

- Лист праћења рада на заштити корисника,
- Почетни упитник процене,
- Процену,
- Интензитет подршке,
- Индивидуални план заштите,
- Евалуацију,
- Формулар за бодовање,
- Завршне извештаје.

Документација о стручном раду подразумева:

- Програм и Извештај о раду Прихватилишта,
- Књигу записника са састанака Стручних тимова,
- Дневник рада,
- Књигу дежурства,
- Месечне планове и извештаје стручних сарадника,
- Недељни план активности.

Обзиром да је смештај у Прихватилиште ургентно збрињавање, смештај за већину корисника је реализован само са упутом надлежног Центра. Тежило се да преостала неопходна документација буде достављена у што краћим временским интервалима (извештај о детету/младој особи, Решење о смештају, Решење о старатељству, индивидуални планови заштите детета или младе особе, здравствена документација, школска документација). Приједи су најављивани телефонским путем. У већини случајева са надлежним Центром за социјални рад је сачињаван План услуга за корисника. Према предвиђеном стручном поступку, након 10 дана од пријема, одређује се степен подршке и израђује Процена корисника у складу са којом се дефинишу приоритетне области у раду са корисником и Индивидуални план заштите за сваког корисника.

Услугу Прихватилишта у току 2024.године пружало је 5 запослених - три стручна радника и два стручна сарадника, од чега је један стручни радник ангажован и на месту руководиоца Организационе јединице Смештај у Прихватилишта. Један од запослених стручних радника поседује Лиценцу за обављање основних стручних послова у социјалној заштити, други је ангажован као замена, због трудничког и породичног одсуства запослене, док је трећи стручни радник ангажован за обављање стручних послова у области социјалне заштите, у радном односу на одређено време. Један стручни радник је обављао стручну праксу до месеца маја 2024. године, након чега је ангажован други, који актуелно обавља исту активност. Такође, до августа месеца 2024. године, била су ангажована два стручна радника у оквиру пројекта „Моја прва плата“, који су такође, у оквиру Прихватилишта били укључени у непосредни рад са корисницима, што је имало изузетан значај како за организовање радног процеса и двадесетчетворочасовног сменског рада, тако и за реализовање разноврсних планираних активности са децом и квалитетније пружање услуге. За несметано функционисање услуге неопходно је ангажовање још два стручна радника, што је и прописано Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите (за капацитет до 10 корисника: 5 стручних радника и 2 сарадника).

III Облици рада са децом и реализовани програми ресоцијализације

Пријем корисника се и ове године реализовао углавном у присуству стручног радника. Након адаптационог периода, када се поред здравствено хигијенског третмана, вршила почетна процена когнитивно емоционалног и понашајног функционисања новопримљеног детета, за сваког корисника сачињаван је индивидуални план заштите са

специфичним појединачним циљевима. Активности у оквиру поменутих циљева су се реализовале у оквиру индивидуалног и групног саветодавног рада. Све време боравка, пружа се, у континуитету, психосоцијална, мотивациона, као и подршка у образовању.

3.1 Васпитно - образовни рад

Приказ укључености корисника у васпитно-образовни систем за 2024. годину

Укупан број деце/малолетних корисника према образовном статусу у 2024. години	
Образовни статус	Број деце
Не похађа предшколску установу, а предшколског је узраста	0
Похађа предшколску установу	0
Не похађа основну школу, а основношколског је узраста	0
Редовна основна школа	12
Специјална основна школа	3
Не похађа средњу школу, а средњошколског је узраста	2
Редовна средња школа	5
Специјална средња школа	0
Школа за основно образовање одраслих	0
Завршили школовање	0

Од укупног броја корисника (22), 15 деце је основношколског узраста и сви су били укључени у образовни процес. Њих четворо није похађало наставу за време боравка у Прихватилишту (или због кратког периода боравка - мање од месец дана, или је боравак био за време летњег распута). Деца која су смештена са територије Крагујевца, наставу су похађала у својим матичним школама, док је двоје деце који су смештени са других општина (Нови Пазар и Крушевац) успешно наставило образовни процес у Основним школама на територији Крагујевца (ОШ „Јован Поповић“ и ОШ „Мирко Јовановић“). Када је реч о деци средњошколског узраста, током извештајне године на смештају у Прихватилишту имали смо двоје младих који су самоиницијативно напустили школовање, те је у индивидуалном раду са њима током боравка акценат био и на побуђивању личне мотивације за школовање и усмеравању ка постизању позитивних циљева у области образовања, уз наглашавање значаја стицања одређених знања и вештина за успешно осамостаљивање, што се за једног корисника показало као корисно и уз помоћ надлежног Центра за социјални рад, дечак је уписан у жељену средњу школу. Приметно је да су сви корисници, уз адекватно пружену подршку и помоћ уз савладавању школског градива и превазилажењу специфичних тешкоћа, показали значајан напредак у школским постигнућима и функционисању у школској средини - редовно су похађали наставу, остваривали позитивне школске оцене, спремно поштовали школска правила у понашању, учењу и изради домаћих задатака, успостављали адекватне релације са вршњацима и учествовали у ваннаставним активностима које су бирали према својим интересовањима. Интензивна сарадња се континуирано реализовала са психолошко-педагошким службама, разредним старешинама, учитељима школа које похађају наши корисници. Током извештајне године, континуирано су деца чије су матичне школе биле знатно удаљене од Установе, одвођена и довођена из школа од стране дежурне особе, а све са циљем наставка образовног процеса у школској средини на коју су адаптирани.

Поред наведеног, одређеној деци код које су биле присутне тешкоће у адаптацији на школску средину (у виду отпора према похађању наставе, несналажења у школском амбијенту, неадекватне вршњачке уклопљености), континуирано је пружана подршка како у виду одвођења и довођења из школе, тако и активног надзора и праћења понашања у школи, односа са вршњацима, боравка на настави, уз интензивну сарадњу са стручном службом школе, као и одељенским старешинама. Дечак на смештају, који је и поред интензивног индивидуалног рада и дефектолошке подршке која му је била омогућена у матичној, редовној основној школи, показивао изразите тешкоће у адаптацији на школску средину, уз испаде у понашању, према одлуци Интересорне комисије, упућен је на похађање наставе у Школу са домом ученика оштећеног слуха. Дечаку је додељен лични пратилац који је ангажован од стране надлежног Центра за социјални рад „Солидарност“ Крагујевац током априла месеца, од када редовно прати дечака током похађања наставе. Поменути школу је такође похађао још један дечак на смештају, али је, због константног манифестовања ризичних понашања у школској средини и наглашене неадаптираности, којима је угрожавао како наставнике, тако и себе и другу децу, по одлуци школе, наставу похађао по специфичној динамици – два пута недељно по сат времена, те је дечаку пружена подршка у смислу довођења на наставу, као и преузимања након исте. Дечак који је био на смештају, због изражених тешкоћа у функционисању у школској средини и присуства агресивних образаца понашања како према себи, тако и према другима, уз подршку личног пратиоца, похађао је наставу у ШОСО „Вукашин Марковић“. Током школске године смо се суочавали са бројним изазовима и тешкоћама како би дечака мотивисали за похађање наставе и умањили доминантно негативно расположење и потребу за агресивним и аутоагресивним понашањем, што је, уз сарадњу са личним пратиоцем и разредним старешином дечака углавном успешно реализовано.

Поред редовног пружања подршке у савладавању и праћењу школског градива, стицању радних навика, развоју позитивног односа према школи, упознавања са ефикасним методама учења, мотивисању ка позитивним циљевима у личном образовању и унапређивању самих вештина учења, са одређеном групом деце се, према препознатој потреби и начињеном индивидуалном плану подршке, радило и на описмењавању – препознавању и диференцирању слова ћириличног писма, увежбавању графомоторике, усвајању предчиталачких вештина, а затим и на овладавању вештина писања и читања, на развоју логике и логичких операција - разликовање облика и боја, овладавање операцијама серијације и класификације, на усвајању нових појмова и богаћењу вокабулара и јаснијем и успешнијем вербализовању властитих мисли, на усвајању основних рачунских операција (сабирање и одузимање, таблица множења и дељења), учењу правила понашања у саобраћају, упознавању основних географских појмова.

IV Реализовани програми и структура рада са децом и младима у оквиру Прихваталишта за децу и младе

4.1 Индивидуални рад

Период адаптације на ново окружење, као и на новонастале околности, који носи бројне изазове и тешкоће, почиње за свако дете и младу особу самим смештањем у Прихваталиште. Суптилним вођењем, подржавањем и усмеравањем деце да што безболније и успешније преброде овај, за њих кризни и стресни период, често испуњен осећањима неизвесности, стрепње, узнемирености и ишчекивања, заправо почиње индивидуални рад са њима, када се, кроз спонтану интракцију и комуникацију у прихватајућем окружењу, уз наглашене карактеристике подржавања и неосуђивања. Приоритет индивидуалног рада у почетном периоду боравка јесте да се код детета развију осећај сигурности и поверења, који су често значајно нарушени, те провоцирају

преплављеност страхом и неповерљивост према другима, отпор и коришћење разних механизма одбране како би се заштитило од „непознатог и потенцијално угрожавајућег“ окружења. Важну компоненту индивидуалног, саветодавног рада са децом чини и формирање такозваног „терапијског савеза“, кроз негујући став безусловног прихватања, подржавања и разумевања. У овом амбијенту, дете има могућност да задовољи своју потребу за припадањем и разуме да смо ту да га саслушамо, разумемо и верујемо, а затим помогнемо и заједно пронађемо могуће алтернативе за превазилажење актуелних тешкоћа или трауматских искустава. У овом контексту, треба истаћи и важност употребе саветодавне технике придруживања, која се показала као изузетно ефикасна у индивидуалном раду - када се дете осети сигурно, прихваћено, лакше ће нам показати своју аутентичност, исказати своје дубоке емоције и страхове, прорадити своје личне трауме на безбедан начин. У односу у коме се осећа сигурно, дете или млада особа ће бити спремнија да спонтано истражује и открива своју личност, спознајућу особине, жеље, потребе и ставове који боје како њихов однос према себи, тако и релације са њима значајним особама у свакодневном животу.

Када се успешно остваре поменути, приоритетни циљеви индивидуалног рада са децом и младима - формирање односа поверења и амбијента сигурности и прихватања, спонтано ће нам дозволити да постанемо део њиховог света и разумемо и сагледамо ситуације и околности из „њихових ципела“, да препознамо и идентификујемо оно што их мучи – дете нас препознаје као „особу од поверења“, отвореније дели своје потребе, тешкоће, вентилира непријатне, тешке емоције, спремније сагледава и прихвата актуелну ситуацију и околности које су јој претходиле, осећа се „прихваћено“ и „безбедно“ те спремније прихвата сарадњу, што нам представља базу за планирање даљих интервенција и поступака, како би се успешно превладале последице негативних, трауматских искустава, развиле конструктивне вештине суочавања и превазилажења кризних, животних ситуација и проблема, стабилизovalo њихово когнитивно емоционално функционисање и развила спремност и мотивисаност за нове изазове и позитивне циљеве, као и усмереност ка будућности. Преиспитују се и идентификују приоритетне области у раду са децом и младима, са доминантним циљем постизања унапређења њиховог свеукупног функционисања у наредном периоду - вентилирање тешких емоција, прорада трауматског искуства, његово прихватање и интеграција у целокупно животно искуство, како би се неутралисали потенцијални негативни ефекти на развој личности, препознавање и јасније изражавање позитивних и негативних емоција, усвајање вештина и стратегија за адекватно каналисање емоција и емоционалну контролу, унапређење слике о себи и изградњу самопоуздања и самопоштовања; подршка у истраживању властите личности и формирању личног идентитета, унапређење комуникацијских и социјалних вештина, јасније препознавање личних жеља и потреба и њихово вербализовање и заступање у социјалном контексту, понашајно функционисање, усвајање просоцијалних образаца понашања, стабилизација вољно нагонских механизма - мотивисање ка позитивним циљевима, образовни процес, здравствена заштита, осамостаљивање). Након идентификовања приоритетних области у раду са дететом или младом особом, сачињавао се план заштите са конкретним задацима за наредни период, као и планираном динамиком њихове реализације.

Обзиром да је током 2024. године, на смештају у Прихватилишту било 12 младих у периоду ране и средње адолесценције (од 14 до 17 година), индивидуални рад са њима носио је и одређене специфичности и изазове, будући да сам развојни период у коме се налазе карактеришу специфичне потребе, преиспитивања, превирања и турбуленције. Адолесценција је развојни период којим се завршава одрастање и може бити јако буран за адолесцента - млади трагају за сопственим идентитетом и често у том процесу имају потребу за оспоравањем ауторитета, нарушавајући тако постојеће релације са значајним фигурама у животу. У овом процесу, адолесцент мора пронаћи праву меру између

потребе за самосталношћу и аутономијом са једне стране, и потребе за сигурношћу, припадањем и подршком са друге, затим између испуњавања сопствених очекивања и испуњавања очекивања околине. Адолесцент преживљава кризу како на интрапсихичком, тако и на интерперсоналном нивоу – у оквиру релација са вршњацима и околином уопште – код једних је доминантна потреба за прихватањем и валидирањем од стране вршњака, што често води ка сугестибилном понашању и некритичном прихватању ставова и интересовања других, како би постали „део групе“, док други адолесценти имају потребу да се издвоје као „јединствене личности“, другачије од свих других - усвајају специфичне стилове облачења, шминкања, понашања. Сви изазови и задаци које овај специфични развојни стадијум адолесценције доноси пред младе особе може индуковати појаву разноврсних тешкоћа у њиховом когнитивно-емоционалном функционисању и менталном здрављу - појачана напетост, анксиозност, нестабилно и променљиво, најчешће депресивно поларизовано расположење, раздражљивост са цинизмом и негативизмом као изразом незадовољства актуелном поставком ствари, несигурност и размишљање о сексуалном идентитету, које уноси уплашеност и неповерљивост према окружењу, те повлачење у себе. Потреба за стицањем нових искустава и померањем граница, често адолесцените мотивише да се упусте у ризична понашања без јасног увида у потенцијалне последице истог - ризична сексуална искуства, злоупотреба алкохола и психоактивних супстанци, зависност од интернета и мобилних уређаја. На крају, када трагање за личним идентитетом оде у погрешном смеру, код адолесцената се могу јавити и такозвана актинг-аут/ин понашања - када своје незадовољство кроз агресивност усмеравају према себи (аутоагресивност – различити степени самоповређивања) или према другима и околини (вербална или физичка агресивност према стварима и особама - хетероагресивност). Најдрастичније аутоагресивне реакције адолесцената некада носе и суицидални ризик. Са већином наведених тешкоћа смо се сусретали у индивидуалном и групном раду са младим особама, а уз примену специфичних метода, техника и прилагођен приступ, успешну сарадњу са дечијим психијатром Клинике за психијатрију, УКЦ Крагујевац и Саветовалишта за младе, које функционише као посебна услуга у оквиру наше Установе, наведени проблеми у функционисању су успешно превазилажени.

Важан сегмент у раду са децом током боравка у Прихваталишту, представља и усвајање и развијање хигијенских навика. Појединачном (лична хигијена) и групном (хигијена простора) листом бодовања, деца/млади се на дневном нивоу бодују за успешно, делимично успешно и неуспешно обављене активности везане за личну и хигијену простора.

Током извештајног периода, у оквиру индивидуалног саветодавног и супортативног рада се, са корисницима који користе психијатријске услуге (11 корисника), интензивно радило на мотивисању за редовно обављање неопходних контролних прегледа, и узимању предвиђене медикаментне терапије. Код поменуте категорије корисника био је неопходан интензиван третман, будући да су биле присутне тешкоће у више области функционисања (когнитивној, емоционалној, понашајној), те је приступ у индивидуалном раду са овом групом корисника углавном био „1 на 1“, јер је једино на тај начин било могуће обухватити више области на којима је требало радити како би се унапредило њихово свеукупно функционисање. Неопходност континуираног индивидуалног рада „1 на 1“ са наведеном групом корисника, донекле је представљало тешкоћу када је реч о, како индивидуалном тако и групном раду са другим корисницима на смештају, али су, уз изузетну креативност и упорност, ове тешкоће успешно превазилажене.

Специфичност у раду такође представља и потреба за континуираним пружањем помоћи и подршке већ поменутим корисницима који користе психијатријске услуге, будући да су они углавном били на смештају у Прихваталишту током дужег временског периода. Рад са њима је, сам по себи, подразумевао висок степен флексибилности, индивидуализације и усклађености са актуелним потребама, као и проналажење

одговарајућих решења за децу и младе који су били изражено дисфункционални на свим пољима функционисања и који су приметно били нарушених когнитивно-емоционалних и понашајних образаца (склоност ка хетероагресији, затим аутоагресији и самоповређивању, снижен праг толеранције на фрустрацију, нижи степен мотивације тј. ослабљеност вољно динамских механизма, за узраст неадекватним и израженим либидом који се манифестовао понашањем које доводи до угрожавања личне безбедности и сигурности, импулсивна и ризична понашања и изостанак увида у могуће последице истих, одсуство критичког мишљења и изузетна сугестибилност, конфузност у мишљењу и неадекватно тестирање реалности, неселективно ступање у партнерске односе, деца нижег узраста која су од раног детињства бивала видно васпитно и образовно занемаривана – „деца улице“, деца која су дужи период у систему а за која у перспективи систем нема ефикасније изналажење решења за адекватнији и трајнији облик заштите).

4.2 Групни рад

4.2.1. Групни састанци

Током извештајне године редовно су реализовани групни састанци, са нагласком да је њихово одржавање повремено било условљено капацитетима актуелне групе деце на смештају у Прихватилишту. На групном састанку, деца и млади током неформалног дружења размењују мишљења, ставове, личне утиске и искуства од претходног дана, али износе и разноврсне дилеме, недоумице и актуелне тешкоће како у личном, тако и у групном функционисању, а затим уз интеракцију и интензивну размену, заједничким снагама, на конструктиван начин, покушавају да пронађу алтернативне могућности за превазилажење тешкоћа са којима се суочавају, а такође често и осмишљају планове и дају предлоге за функционисање групе у наредном периоду.

4.2.2. Психосоцијалне радионице

Одржавање психосоцијалних радионица представља врло важан метод групног рада са децом и младима у Прихватилишту, будући да омогућава деловање на широк спектар области у когнитивно-емоционалном и понашајном функционисању. Селекција психосоцијалних радионица и едукативних садржаја који су на овај начин презентовани и реализовани у оквиру Прихватилишта за децу током извештајне године, углавном је заснована како на капацитетима актуелне групе деце на смештају, у смислу прилагођавања садржаја како би га деца разумела и лакше усвојила, тако и на идентификованим тешкоћама у когнитивном, емоционалном и понашајном функционисању и областима за које је препознато да је деци и младима на смештају била неопходна додатна психосоцијална подршка - све са циљем кориговања негативних и усвајања позитивних образаца понашања, јаснијег диференцирања позитивних и негативних понашајних образаца, усвајању вештина асертивне комуникације, конструктивном начину решавања конфликта и репертоара адекватнијих реаговања у ситуацијама фрустрираности, препознавања и поштовања потреба других, на унапређењу емоционалног реаговања и доживљавања – на јаснијем препознавању како сопствених емоција тако и емоција других, и на њиховом адекватнијем изражавању, посебно када је реч о непријатним осећањима и изналажењу начина за њихово испољавање на социјално прихватљив начин, на унапређењу социјалних интеракција и усвајању социјалних вештина, ублажавању импулсивних реакција и контроли беса, уз крајњи циљ подизања нивоа свеукупног функционисања деце и младих. Праћење успешности примене садржаја радионица се свакодневно вршило провером кроз листу

бодовања. Такође, едукативни садржаји радионица су најчешће у индивидуалним и групним саветодавним разговорима повезивани са свакодневним животним ситуацијама, уз заједничко изналажење најбољих начина реаговања или поступања у већ обрађиваним, разноврсним проблемским ситуацијама.

Неке од тема реализованих психосоцијалних радионица које су током извештајне године реализоване у оквиру Прихватилишта са децом и младима су: „Коцка осећања“, „Осећања и потребе“, „Како скривам осећања“, „Како се осећамо када се сукобљавамо“, „Моја осећања“, „Зашто се љутим“, „Разумем те“, „Другарство је ...“, „Пријатна и непријатна осећања“, „Како да препознам бес и шта ћу са њим...“, „Кутија осећања“, „Умем да те слушам“, „Не бесни човече“, „Емпатија - мислимо на друге“, „Стилови комуникације – агресивна, пасивна, асертивна“, „Асертивна комуникација“, „Како да кажем не“, „Зашто радим то што радим – бахато понашање“, „Толеранција“, „Различити а исти“, „Препознај последице насиља“, „Врсте насиља“, „Вршњачко насиље“, „Дигитално насиље – препознај“, „Одговоран сам за...“, „Пристојно/непристојно понашање“, „Мој аутопортрет“, „Желим да те упознам“, „Зоне понашања“, „Тимски рад – цртамо заједно“, „Конструктивно решавање конфликта“, „Учим да слушам, разумем, не осуђујем“, „Моје ментално здравље“, „Ризична понашања“, „Кораки ка циљу“.

4.2.3. Психоедукативне и едукативне радионице

Поред психосоцијалних радионица, са групом деце на смештају у Прихватилишту за децу и младе, током извештајне године, редовно су одржаване и психоедукативне и едукативне радионице, које су биле креиране у складу са препознатим интересовањима актуелне деце, али и уз њихово активно партиципирање у реализовању и осмишљању. Тако су, у складу са препознатом потребом и уз учешће деце у припреми, реализоване радионице: „Шта је физичко и психичко здравље“, „Пубертет“, „Репродуктивно здравље“, „Превенција нежељене трудноће“, „Питање за другарицу“, „Полне болести“ – дискусија, упитник за препознавање симптома, „Болести зависности - врсте, препознавање, превенција“, „Социјалне вештине - представи себе“, „Када и како потражити помоћ“, као и едукативне радионице којима су углавном обрађиване теме из области опште културе и образовања: „Дан планете земље“, „Рециклирај“, „Бонтон“, „Пирамида исхране“, „Здрава и нездрава храна“, „Еколошки бонтон“, „Природа и ја“, „Вода је важна, вода је снажна“, „У здравом телу - здрав дух“, „Еколошка култура“, „Гледање на сат“, „Месеци у години“, „Читаоница“, „Дечија права“, „Геометријски облици“, „Бајке и басне“, „Упознај Србију – градови, планине, реке“, „Музика света – упознај различите врсте музике“, „Истражи спортове“, „Познати фудбалери“, „Људско тело“, „Мој град“, „Упознај Свет - континенти, океани, мора, земље и главни градови“, „Занимљивости – да ли сте знали“, а такође су често, у циљу евалуације и провере степена усвојености презентованих едукативних садржаја, реализовани и разноврсни тестови и квизови знања (игре асоцијације, брзалице, загонетке, занимљива географија), који су од стране деце били изузетно добро прихваћени.

V Радионице и секције

5.1 Креативне радионице

Током извештајног периода континуирано се наставило са организацијом и реализацијом креативних радионица. Наиме, у оквиру структурирања слободног времена са циљем развоја осећаја креативности и естетике, деца су индивидуално и у групи креирала различите предмете и украсе који су се наменски користили за различите потребе (декорисање просторија Установе поводом обележавања значајних датума –

рођендана корисника, божићних, ускршњих и новогодишњих празника, Осмог марта, „Дечије недеље“, „16 дана активизма“, „Дана Установе“). Деца су током креативних радионица израђивала нарукнице и огрлице од перлица, цветиће и бродове од папира или разних врста конца и канапа, новогодишњу декорацију - украсе, јелкице, поклончиће, честитке; декорисала ускршња јаја и осмишљала разноврсне ускршње мотиве, правила венчиће од свежег цвећа, затим креирала тематске паное за обележавање значајних датума - Осмог марта, Дана заљубљених, Дана породице, Дана детета, „Јесењи пано“, пано Дечије недеље, „Дрво другарства“, затим цртали наменске радове којима су украшаване просторије Установе - израдили су „Дрво осећања“, „Дечија права“, „Различити, а једнаки“, „Поштанско сандуче – писма поруке позитивних, осећања, размишљања, жеља“, „Животиња од јесењег лишћа“, коришћење декупаж технике у декорацији предмета, сликање на платну.

5.2 Керамичка радионица

Керамичка радионица је корисницима услуге представљала једну од могућности структурирања слободног времена, изражавања креативних идеја са фокусом на повећању пажње и концентрације у раду. Током извештајног периода услуге керамичке радионице корисници Прихватишта су користили у складу са својим капацитетима и интересовањима, а одређени број деце показао је изузетну мотивисаност за практиковање креативних активности бојења и декорисања глинених предмета, као и тенденцију за развојем и усавршавањем уметничких вештина.

5.3 Спортска секција

Спортска секција се реализовала кроз свакодневно усмеравање деце да, у складу са својим могућностима и интересовањима, а са циљем правилног психо-физичког раста и развоја, као и рекреације, одређени део слободног времена проводе у спортским активностима. Додатна мотивација за подстицање бављења спортским активностима код деце и младих проистиче из сазнања да физичка активност благотворно делује на ублажавање и превазилажање различитих димензија преживљеног трауматског искуства, као и поновно успостављање осећања контроле, како у свом телу, тако и у спољашњој средини. Акценат је био на свакодневним физичко-рекреативним активностима које су подразумевале реализацију јутарње гимнастике, игара попут „Између две ватре“, стони тенис, мали фудбал, баскет, одбојка на песку, јутарња фискултура, прескакање вијаче, „Медицинска шетња“, а често су заједно са децом, осмишљане и реализоване „Игре без граница“. Такође, један од приоритета у раду је било укључивање корисника у професионалне тренажне процесе у локалним клубовима, а у складу са њиховим интересовањима и психо-моторним способностима. Обзиром на специфичност групе корисника током извештајне године, један дечак је током боравка у Прихватилишту редовно одлазио на фудбалске тренинге у ФК „Аеродром кидс“, као и на све организоване утакмице, док су један дечак и једна девојчица редовно одлазили на пливање на затворене базене у оквиру СПД „Раднички Крагујевац“. Такође, деца су, у складу са истакнутим интересовањима, у сврху практиковања спортских активности посећивала и теретану у оквиру Центра „Искра“ Крагујевац. Током летњег распуста, деца су скоро свакодневно, у пратњи дежурних радника Прихватишта, одлазила на пливање на отворене базене у оквиру СПД „Раднички Крагујевац“. Деца су често, у складу са препознатим интересовањима, у пратњи дежурних радника, посећивала фудбалске (ФК „Раднички“) и ватерполо утакмице (ВК „Раднички“), као и друге спортске догађаје.

5.4 Информатичко-рачунарска радионица

Информатичко-рачунарска радионица се реализовала у опремљеној „Сони соби“ у оквиру које се налазе савремени рачунари, „Плејстејшн“, интерактивна табла и намештај који је прилагођен коришћењу просторија за те намене. Активности које су се реализовале у оквиру „Сони собе“ су едукативно-забавног карактера (коришћење претраживача, коришћење ворда, фотошопа, гледање едукативних садржаја, слушање музике, играње игрица, гледање филмова).

5.5 Радионице животних вештина

У складу са препознатим интересовањима и потребама актуелне групе деце на смештају, реализоване су активности у оквиру којих су деца стицала животне вештине неопходне за успешно и самосталније функционисање у свакодневном животу и разноврсним ситуацијама и околостима. Деца су, уз моделовање, усмеравање и подршку задужених радника Прихватиштва, савладавала и стицала вештине припреме једноставнијих напитака и оброка (воћна салата, лимунада, чај, овсене каше), затим вештине шивења и ушивања, склапања и пеглања гардеробе, уређивања животног простора.

VI Здравствена заштита

Један од приоритета у раду је била и интензивна сарадња са здравственим службама, како би се обезбедила најадекватнија здравствена заштита наших корисника. Здравствена заштита се пружала у сарадњи са Домом здравља и специјалистичким службама, како у оквиру Дома здравља – Служба за специјалистичко-консултативне прегледе, тако и оквиру УКЦ Крагујевац (педијатар, психијатар, дечији психијатар, стоматолог, гинеколог, хирург, ортопед, пластични хирург, дечији пулмолог, алерголог, интерниста, дечији ендокринолог, дечији неуролог, дечији нефролог, дерматолог, ОРЛ специјалиста, офталмолог), односно службом за Хитну медицинску помоћ. Сарадња са службом Хитне помоћи је била изузетно успешна и важна за збрињавање и задовољење актуелних, здравствених потреба деце на смештају, било да је реч о консултативним телефонским разговорима са циљем добијања информација о начинима третирања одређених здравствених тегоба код деце, или пружања помоћи изласком на терен у кризним ситуацијама када су деца са проблемима у психичком функционисању или поремећајима у понашању, манифестовала интензивне испаде у понашању, којима су угрожавала безбедност себе и других. За време боравка, обављено је неколико контролних прегледа дечијих психијатара на Клиници за неурологију и психијатрију деце и омладине „Др Јован Суботић“ у Београду (у пратњи старатеља), малолетна девојчица и дечак који се на смештају у Прихватишту налазио током дужег временског периода, боравили су на хоспиталном лечењу у поменутој Установи, након што су манифестовали ризична и угрожавајућа понашања и изузетну нестабилност у когнитивно-емоционалном функционисању, а по хитном упуту лечећег дечијег психијатра. Такође, обављено је више консултативних специјалистичких прегледа дечијег психијатра на Институту за ментално здравље – Клиника за децу и младе. Такође, дечак који већ четврту годину борави у Прихватишту за децу и младе и има проблема са енурезом, тј. невољним умокравањем, које је током претходног периода лечено од стране дечијег нефролога на Клиници за педијатрију, УКЦ Крагујевац, без делотворних резултата, наставио је са лечењем поменутих здравствених тешкоћа на Универзитетској дечијој клиници у Београду. Дечак је током 2024. године, обавио све потребне лабораторијске анализе и препоручене контролне прегледе, уз редовно узимање прописане терапије. Како ни овај

модалитет лечења код малолетног дечака није донео жељене резултате и ублажавање поменутих тегоба, по препоруци лечећег специјалисте, прекинуто је са узимањем прописане терапије, као и започетим поступком лечења.

Успешна сарадња током 2024. године настављена је и са Школским диспанзером у оквиру Здравствене абуланте бр.4, као и Школским диспанзером у оквиру Здравствене амбуланте „Аеродром“. Обзиром да су се током извештајног периода, на смештају налазила и деца из других општина која нису имала пребачене здравствене картоне због кратког периода боравка, иста су без икаквих тешкоћа остваривала адекватну здравствену заштиту (како превентивну, тако и у случају акутних или хроничних болести). Редовно је преписивана како хронична, тако и акутна терапија, која је деци ординирана од стране изабраних педијатара или специјалиста, а такође су заказивани контролни специјалистички прегледи. Дечаку који у Прихватилишту борави већ четврту годину, омогућено је, уз сарадњу са старатељем надлежног Центра за социјални рад „Солідарност“ Крагујевац, добије изабраног педијатра и вакцинише се према установљеној динамици. Деца су едукована о важности оралног здравља и редовног одржавања хигијене зуба, мотивисана су да обављају прегледе стоматолога (превентивни прегледи, стоматолошке интервенције и поправке зуба, корекција положаја зуба и израда протеза). Пракса у раду је била да свако дете које се дужи период налази на смештају редовно одлази код стоматолога са циљем побољшања оралног здравља, што је на крају давало позитивне резултате и већина деце при реализацији отпуста је имало здраве зубе и редовнију навику одржавања хигијене зуба, те је стога обављено преко 30 прегледа и интервенција стоматолога. Обављени су и прегледи: офталмолога (5), дечијег неуролога (5), дечијег нефролога (4), дечијег хирурга (5), дечијег пулмолога (8), алерголога (4), дерматолога (6), ендокринолога (2), интернисте (2). Такође, деца код које су примећене тешкоће у говорно-језичком развоју, вођена су, најпре, на контролне прегледе, а затим, према препоруци, на редовне логопедске третмане (преко 20 третмана).

Како је у извештајном периоду у Прихватилишту на смештају био значајан број корисника психијатријских услуга, успешна сарадња са дечијим психијатром запосленим на Клиници за психијатрију, УКЦ Крагујевац, настављена је и током 2024.године. Било је ситуација када су деца у хитним стањима акутне психолошке кризе, одвођена на прегледе дечијег психијатра само на основу телефонских консултација и најављивања, што се показало од изузетне важности за актуелно збрињавање потреба корисника, будући да је реч о деци и младима који су вербализовали присуство суицидалних идеја или намере да се самоповређују, као и у ситуацијама испада у понашању или нестабилности у функционисању, којима су угрожавала и сопствену безбедност и безбедност осталих корисника на смештају. Наиме, овај вид сарадње је јако важан јер се последњих година на смештају и заштити налазе деца/млади за које постоји потреба за коришћењем како медикаментне терапије, тако и праћење исте од стране лекара дечије психијатрије. У току 2024.године обављено је преко 20 редовних прегледа од стране дечијег психијатра, не рачунајући претходно поменуте ванредне ситуације, када се одлазило и ван заказаног термина. Такође, према упуту дечијег психијатра, обављани су прегледи дечијег психолога на Клиници за педијатрију УКЦ Крагујевац (3), као и школског психолога који ради у оквиру Школског диспанзера (2).

Такође, обављено је неколико десетина прегледа од стране дечијег педијатра услед акутних инфекција и болести корисника. У овај број нису урачунати одласци за неопходне упуте за сваки специјалистички преглед, као и редовно преписивање хроничне терапије или узимање лабораторијских анализа, те је број посета дечијем педијатру био знатно већи.

Здравствену документацију континуирано су водили дежурни радници Установе. О току здравственог третмана евиденција је вођена у оквиру Књиге дежурства, личних досијеа (листови праћења) и Књиге уписа актуелне терапије.

VII Културно-забавне и спортско-рекреативне активности

И ове године је активно обележена Дечија недеља, под слоганом *„Ја сам дете имам план, љубав и толеранција сваки дан“*. Сваки дан недеље је подразумевао реализацију одређених планираних активности, уз активну партиципацију деце и младих на смештају у Прихваталишту: 1.дан *„Древо пријатељства“* - психосоцијална и креативна радионица која је реализована са децом из услуга Прихваталишта за децу и младе, Прихваталишта за жртве породичног насиља, као и услуге Дневни боравак за децу и младе. 2.дан *„Показујемо и ширимо љубав“* (деца су шетала Великим парком, свако дете је имало мајицу са слоганом Дечије недеље; делила су балоне и црвена срца са речима „толеранција“ и „љубав“); 3.дан *„Игре без граница“* – дружење са децом ОШ „Јован Поповић“ (на терену Установе организоване су „Игре без граница“, на којима су учествовали ђаци Основне школе „Јован Поповић“ и деца корисници наших услуга; 4. дан *„Једни другима“* - деца су уз помоћ одрасле особе припремала поклончиће за баке и деке, дружила се са старима у услузи Дневни боравак за старије и припремила палачинке за старе, уз помоћ задужене особе; 5.дан *„Љубав која траје“* - уз подршку дугогодишње донаторке, деци је омогућено да посете биоскоп и „Мекдоналдс“ и да уживају, друже се и шире љубав; 6.дан *„Другари за нас“* - деца су била у посети и дружењу у „Бора лавиринту“.

Деца су током летњег распуста у пратњи задуженог радника Прихваталишта за децу и младе, посетила „Аквапарк“ у Јагодини.

Троје деце на смештају у Прихваталишту је, у пратњи задужених радника, у периоду од 14.08. до 18.08.2024.године, учествовало у камповању у организацији удружења „Зелени мир Србије“, у Планинском дому „Соња Перишић“, на обронцима Гледићких планина.

Деца су у пратњи задуженог радника Прихваталишта, посетила Дечији фестивал „Опленац“.

Током обележавања Међународног дана борбе против насиља над женама „16 дана активизма“, реализоване су психосоцијалне радионице са циљем јачања свести и развоја нулте толеранције на насиље, усвајања ненасилних модела решавања проблема и промовисања толеранције.

Деца су, на позив Фондације њ.к.в. принцезе Катарине, поводом ускршњих и божићних празника, у пратњи задужених радника Прихваталишта за децу и младе, посетила Бели двор.

У пратњи дежурних радника Прихваталишта, деца су посећивала Позориште за децу, а током новогодишњих празника присуствовала су и новогодишњој представи у организацији студената Природно – математичког факултета.

У месецу децембру, поводом новогодишњих и божићних празника, деца су учествовала у организованим дружењима са ђацима Прве крагујевачке гимназије – из организације „Сопче“, средње школе „Доситеј Обрадовић“, вртића „Другарство“; присуствовала су новогодишњој додели пакетића у играоницама „Тараланд“ и „ОМГД“.

Донаторским срдствима, деци су омогућене посете биоскопу „Синеплекс“, затим „Мекдоналдсу“, пицерији „Дон“, Дечијој играоници „Тараланд“, као и одласци у посластичарницу „Срце“.

VIII Сарадња

У сарадњи са упутним Центром за социјални рад, и уз њихову сагласност, вршено је праћење контаката (личног и телефонског) корисника са сродницима и другим блиским особама. Рад са сродницима корисника је у надлежности упутног Центра. Сарадња са водитељима случаја корисника одржавана је како телефонским путем, тако и непосредним контактима у надлежним Центрима или реализованим посетама корисницима, када су оствариване у просторијама Установе. Континуирано одржавање комуникације и благовремена размена информација је у значајној мери унапредила квалитет пружања услуге.

Значајана сарадња је остварена са стручном службом ОШ „Јован Поповић“. Деца основношколског узраста која су била на смештају су се укључивала у поменућу школу. Задужене особе су једном недељно, по потреби и чешће, одлазиле у школу на састанке са стручном службом и наставним особљем. Такође, квалитетна сарадња остварена је и са стручним службама основних школа „Мирко Јовановић“, „Јулијана Ћатић“ - Страгари, ШОСО „Вукашин Марковић“, Школа са домом за децу оштећеног слуха, Средњом стручном школом, које су деца пре и током смештаја похађала, а све са циљем праћења редовности у похађању наставе, школских постигнућа и понашања у школској средини, како би деца у области школског функционисања постигла што боље резултате и одржала и унапредила ниво адаптираности на школску средину.

И током 2024. године, редовно је одржавана сарадња са здравственим установама, посебно са дечијим психијатром запосленим на Клиници за психијатрију, УКЦ Крагујевац. У континуираној сарадњи и консултацијама са поменућим специјалистом, успело се да се, на најбољи могући начин, обезбеди свеобухватнији третман и додатна подршка која је у датом моменту била неопходна. Сарадња је одржавана и са свим осталим институцијама од значаја, које су укључене у процес заштите и представљају важне ресурсе за остваривање најбољег интереса детета – Полицијском управом Крагујевац и Здравственим установама републичког нивоа.

IX Тешкоће и специфичности у раду

Прихватилиште за децу и младе нема довољан број запослених (Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга прописује минималан број запослених за капацитет до 10 корисника: 5 стручних радника и 2 сарадника), а у години извештавања је било ангажовано 3 стручна радника и 2 стручна сарадника, што је представљало значајну тешкоћу за организовање двадесетчетворочасовног функционисања услуге. Тешкоћу за организовање радног процеса представљало је и то што је током извештајне године на смештају у Прихватилишту била врло хетерогена структура деце – различите развојне фазе и узрасти, присуство различитих здравствених и когнитивно емоционалних тешкоћа, поремећаја понашања, вишеструких сметњи, што је захтевало флексибилност, иновативност и континуиране различите интервенције запослених, а како би се пружила адекватна подршка и подигао ниво свеукупне функционалности сваког корисника појединачно. Остваривање ових циљева и пружање прилагођене помоћи и подршке сваком од корисника, захтевало је велике напоре и континуирано пажњу запослених - дешавало се да у појединим тренуцима резултат даје само рад „један на један“. Ова тешкоћа у свакодневном функционисању Прихватилишта за децу и младе како би се пружила адекватна, специфична подршка деци са израженим тешкоћама у свеукупном функционисању и омогућили несметано функционисање других корисника на смештају, превазилажена је укључивањем запослених из услуге Прихватилишта за жртве насиља у породици.

Као специфичност у раду током 2024. године, уочавамо да је и даље присутна тенденција да све већи број деце која се смештају у Прихваталиште има одређене проблеме у психичком функционисању, као и проблеме у понашању, који захтевају интензиван психијатријски третман, и они чине више од половине укупног броја корисника у годишњој структури. Рад са овом категоријом деце је изузетно специфичан и изискује поседовање одређених знања и вештина од стране запослених, за које је неопходно управо из ових разлога, организовати и упућивати их на едукације из области менталног здравља и психопатологије деце и младих – препознавање симптома менталних поремећаја, емоционалне нестабилности, поремећаја понашања, технике рада са одређеним врстама менталних тешкоћа, реаговање у кризним ситуацијама.

Још једну од тешкоћа у раду представља и то што постоји одређени број деце која су на смештају у Прихваталишту по две и више година, за које систем не може да пронађе трајније збрињавање, чиме је, пре свега, доведено у питање не само сврсисходност услуге, већ је ограничена могућност за ургентно збрињавање деце која се нађу у стању социјалне потребе и којима је неопходан привремени прихват, а која нису само са територије општине Крагујевац. Њихов боравак у Прихваталишту и након истека законски предвиђеног периода, као и њихово маладаптивно понашање у значајној мери омета адаптацију новопримљених корисника и негативно утиче на њихово свеукупно функционисање.

Оно што такође представља тешкоћу у раду са најосетљивијом категоријом корисника – децом, често са присутним разноврсним тешкоћама у функционисању или вишеструком сметњама, јесте недовољна сензибилисаност професионалаца који су укључени у процес заштите и остваривања најбољег интереса детета, будући да су наши корисници углавном корисници и других система - ресурса у заједници (социјална заштита, образовни систем, здравствени систем). Наиме, понекад се стиче утисак да не постоји заинтересованост и потребан ниво сензибилности и разумевања код свих актера укључених у процес заштите деце и младих, а самим тим, и неједнака спремност за прихватање одговорности за обављање задатака који су у оквиру њихове надлежности како би била остварена сврсисходна и свеобухватана заштита корисника.

X Остало

У току извештајног периода, оброци су се од месеца марта дистрибуирали из ресторана „Лекина бара“, који је у поступку јавних набавки имао најповољнију понуду, а до марта је то био кетеринг „Данего“. У току 2024. године, захваљујући донаторским средствима, постојала је могућност куповине у оближњој трговачкој радњи, трговинском ланцу „Темпо“ и „ДМ“ па су, по потреби куповане рођенданске торте, прехранбене намирнице, воће, сокови, чајеви, средства за личну хигијену и хигијену простора.

Набавка неопходне одеће и обуће углавном је била благовремена, те су корисници добијали неопходно у складу са исказаним потребама. Одређени део одеће и обуће, пре свега зимска обућа, јакне, тренерке, стизале су и од донатора, те су корисници имали прилику да добију и квалитетније одевне комаде и обућу.

Једна особа је ангажована, преко агенције, за обављање послове рада у вешерају као и сервирања obroка за децу (поседује санитарну књижицу). У данима викенда и поподневним сатима радним данима те послове обавља дежурни радник на услузи ОЈ смештају у Прихваталишта.

Такође, више особа је преко извршења алтернативних санкција, било ангажовано на уређењу дворишног простора. У уређивању дворишног простора Установе, често активно учествују како запослени у услугама, тако и сами корисници. У циљу структурирања слободног времена, стицања радних навика, развоја свести о потреби за чувањем природе и негађивању природне средине, јачања самопоуздања и вере у

своје способности и вештине, дворишни простор је често заједнички уређиван (одржавање фонтане, летњиковца, садња и заливање цвећа, кошење траве, сакупљање опалог лишћа, орезивање зеленила).

Ноћне смене у Установи, уз једног дежурног радника из услуге, биле су покривене и ангажовањем лица из агенције за обезбеђење. Такође, надзорне камере су функционисале у години извештавања чиме је безбедност Установе подигнута на виши ниво.

Дана 31.12.2024. године, у вечерњим сатима, 2. спрат Прихватилишта је захватио пожар који је брзом интервенцијом од стране запослених и ватрогасне службе, локализован и спречено је његово даље ширење. Том приликом је начињена материјална штета у виду оштећења намештаја и зидова, што захтева пре свега брзу санацију због несметаног функционисања актуелне деце на смештају, али и могућности пријема нових корисника.

Уз помоћ донаторских средстава (Фондације њ.к.в. принцезе Катарине Карађорђевић) корисницима је омогућена свечана новогодишња вечера, божићни и ускршњи ручак), где су деца уз осећај заједништва али и чувања традиције и обичаја прославила наведене празнике.

○ Прихватилиште за жртве насиља у породици

I Увод

1.1 Циљ и сврха Прихватилишта за жртве насиља у породици

Насиље у породици је било који поступак или пропуст почињен у оквиру породице, од стране једног од њених чланова, а који угрожава живот, телесни или психички интегритет, слободу другог члана исте породице, или угрожава развој његове личности. Родно засновано насиље, насиље над женама, као најзаступљенији облик насиља у породици јесте кршење основних људских права и облик дискриминације жена и подразумева све радње родно заснованог насиља које доводе или ће довести до физичке, сексуалне, психичке или економске повреде или патње за жене, укључујући претње таквим радњама, принуде или произвољно лишавање слободе, било да се дешава у приватном или јавном животу.

Статистички подаци указују на високу стопу насиља над женама, а основна улога у процесу заштите жена и деце са искуством насиља јесу Сигурне куће тј. прихватилишта за жртве насиља. Право жртава насиља на сигуран смештај, уграђено је у бројне међународне документе (нпр. CEDAW Конвенција UN-а и Конвенције Савета Европе о спречавању насиља над женама и насиља у породици), као и домаће легислативе које афирмишу поштовање људских права и регулишу обавезе државе у погледу заштите рањивих друштвених група. Сигуран смештај представља основну улогу у ширем домену подршке и предуслов је који омогућава да се са корисницима са искуством насиља континуирано ради, као и да се осигура приступ другим дугорочним услугама. Прихватилиште за жртве насиља у породици пружа корисницима привремену, сигуран смештај, психолошко саветовање и емоционалну подршку, здравствену и правну помоћ, те помоћ у тражењу смештаја и запошљавању.

Прихватилиште за жртве насиља у породици реализује своје задатке као једна од услуга у оквиру Центра „Кнегиња Љубица“. У току 2024. године настављено је са збрињавањем корисника којима је тај облик заштите био неопходан. Простор у коме се пружају услуге прилагођен је потребама и у потпуности одговара стандардима

прописаним Законом (четири собе са по три кревета за спавање на два спрата, по једно купатило на сваком спрату, дневни боравак са трпезаријом и кухињом). Капацитет Прихватилишта за жртве насиља у породици је 10 корисника, а у складу са структуралним стандардима, кадровску структуру чине 5 стручних радника, 1 стручни сарадник и 1 сарадник, чиме су испуњени минимални стандарди за пружање услуге.

Прихватилиште за жртве насиља у породици обезбеђује привремено збрињавање корисника које упуту надлежни Центар за социјални рад, а све у циљу осигуравања безбедности, здравствене заштите, емотивне подршке и правне помоћи, као и организовања и реализовања разних обука у циљу оспособљавања за различита занимања, ради лакшег осамостаљивања и заснивања радног односа. Услуга је временски ограничена до 6 месеци на основу добијене лиценце, што је неопходан период да се за корисника утврди одговарајући облик заштите. Током овог периода потребно је утврдити специфичне потребе корисника на смештају, а затим начинити и реализовати индивидуални план заштите.

1.2 Процедура доласка и пријем корисника

Основни критеријум за пријем у Прихватилиште за жртве насиља у породици јесте присутност насилних образаца понашања у партнерским и породичним релацијама, који подразумевају како физичко, тако и психичко, сексуално, материјално и економско насиље. Критеријуми су, такође, одређени доминантним карактеристикама свеукупне животне ситуације (угроженост од насиља и расположиви ресурси заштите), са једне стране, а са друге стране, одређеним карактеристикама психофизичког статуса.

У складу са Одлуком о социјалној заштити града Крагујевца, у Прихватилишту за жртве насиља организован је двадесетчетворочасовни пријем за кориснике којима је неопходан ургентан смештај. Смештај у Прихватилиште за жртве насиља се реализује на основу упута од стране надлежног Центра за социјални рад, довођењем од стране дежурног или задуженог радника надлежног Центра за социјални рад, са уредним лекарским уверењем о евентуалном постојању или непостојању физичких повреда. Смештај се врши и самоиницијативним доласком по процени потребе за ургентним смештајем од стране саме жртве (након чега се укључују надлежни ЦСР и ПУ који реализују процену ризика по безбедност и сврсисходност упућивања на смештај у Прихватилиште), услед акутног насиља у породици. Стручни радник/сарадник на пријему је прикупљао идентификационе податке о кориснику, обавештавао је писменим путем надлежни Центар за социјални рад о смештају корисника, као и Полицијску управу. При смештају, корисници су снабдевани адекватном одећом, обућом и средствима за личну хигијену (из залиха магацина обуће и одеће и из донација), будући да су углавном долазили без потребне гардеробе и других непоходних средстава. Корисници су се прво упознавали са својим правима, обавезама, правилима Кућног реда, са другим корисницима, животним простором и окружењем. Живот, рад и активности у Прихватилишту одвијали су се према утврђеном Правилнику о кућном реду и према Недељном плану активности. Такође, у почетном периоду боравка, корисници су се детаљније упознавали са врстом и начином пружања стручне помоћи која се организује у Прихватилишту за жртве насиља у породици.

Процену корисника, према Правилнику о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите, вршио је стручни радник, уз активно учешће корисника. Процена је вршена непосредно након пријема и окончава се у року до десет дана. Током периода процене, пружала се услуга, односно, реализовале су се активности у складу са утврђеним приоритетним потребама корисника. Степен подршке кориснику одређиван је на основу Скале за процену интензитета подршке, након чега се израђивао индивидуални план за сваког корисника.

II Евиденција и документација

Евиденција о корисницима подразумева:

- Матичну књигу,
- Лични досије,
- Лични лист корисника установе за смештај у Прихватилиште за жртве насиља у породици,
- Лист праћења рада на заштити корисника,
- Анкетни лист,
- Изјаву о слободном кретању корисника (обзиром да се ради о одраслим особама за које је индикован смештај у Прихватилиште за жртве, корисници потписују изјаву да на сопствену одговорност напуштају простор Установе),
- Књигу терапије,
- ВС упутних Центара израђују План услуга,
- Почетни упитник процене,
- Процену,
- Интензитет подршке,
- Индивидуални план заштите,
- Евалуацију задовољства корисника пруженом услугом.

Документација о стручном раду подразумева:

- Програм и Извештај о раду Прихватилишта,
- Књигу записника са састанака,
- Дневник рада,
- Књигу дежурства,
- Месечне планове и извештаје стручних радника и сарадника;
- Недељни план активности.

III Структура корисника услуге Прихватилишта за жртве насиља у породици

Табела 1. Број жена према узрасту

Узраст	Укупан број 2024.	Број на дан 31.12.2024.
	број	број
18-26 год	2	0
27-35 год	8	1
36-50год	2	0
51-64год	4	0
65- 80 год	0	0
УКУПНО	16	1

Табела 2. Структура деце према узрасту и полу

Узраст	дечаци		девојчице		УКУПНО	
	Укупан број у 2024.	Број на дан 31.12.2024.	Укупан број у 2024.	Број на дан 31.12.2024.	Укупан број у 2024.	Број на дан 31.12.2024.
0-2 год	1	0	5	0	6	0
3-5 год	0	0	2	0	2	0
6-14 год	8	2	5	1	13	3
15-17год	0	0	2	0	2	0
18+	0	0	0	0	0	0
УКУПНО	9	2	14	1	23	3

Табела 3. Структура корисника према подручију из кога долазе

Укупан број корисника са урбаног подручија	33
Укупан број корисника са руралног подручија	6
УКУПНО	39

Табела број 4. Структура корисника према начину изласка из Прихваталишта

Укупан број жена које су се осамосталиле	11
Укупан број жена које су се вратиле починиоцу насиља	4
Број жена које користе услугу Прихваталишта на дан 31.12.2024.	1
УКУПНО	16

Табела 5. Структура корисника према дужини боравка

Дужина боравка	Укупан број 2024.	Број на дан 31.12.2024.
До 1 месец	22	0
1-3 мес	12	1
4-6 мес	5	0
6 и више мес	0	0
УКУПНО	39	1

Табела 6. Структура корисника према месту из кога долазе

Упути ЦСР	Укупан број корисника
Крагујевац	35
Нови Пазар	3
Врњачка Бања	1
Укупно	39

Табела 7. Број деце која су похађала неку од образовно-васпитних установа

Образовно-васпитна установа	дечаци		девојчице		УКУПНО	
	Укупан број 2024.	Број на дан 31.12. 2024.	Укупан број 2024.	Број на дан 31.12. 2024.	Укупан број 2024.	Број на дан 31.12. 2024.
Предшколска установа	2	0	1	0	3	0
Основна школа	6	2	6	1	12	3
Средња школа	0	0	1	0	1	0
УКУПНО	8	2	8	1	16	3

*осталих седморо деце било је узраста од 0-5 година

Табела 8. Према начину доласка у Прихватилиште

Упутни Органи	Укупан број корисника
Центри за социјални рад	39
Полицијска управа	0

Табела 9. Број реализованих пријема у 2024.години

Број реализованих пријема	14
Број поновљених пријема	0

IV Индивидуални и групни рад са корисницима

У Прихваталишту за жртве насиља у породици корисницима се пружа свеобухватна помоћ. Дежурни радници брину о физичком и менталном здрављу корисника, враћају изгубљено самопоуздање и веру у себе и сопствене способности; ради се на идентификовању личних ресурса за излазак из насилног партнерског односа и њиховом унапређивању, то јест континуирано се ради на оснаживању свеукупног функционисања корисника како би се успешно осамосталили. У сарадњи са институцијама, у мултидисциплинарном приступу траже се најбоље излазне стратегије за оснаженог корисника који започиње нови живот.

Након смештања у Прихваталиште за жртве насиља, упознавања са правилима Кућног реда, са другим корисницима на смештају у Прихваталишту за жртве, животним простором и окружењем, новим корисницима пружала се могућност да у атмосфери прихватања, поврате осећање сигурности и припадања, као и контроле над сопственим животом, вентилирају негативне емоције узроковане трауматским искуством насиља; доступна им је ургентна помоћ која им је доминантно потребна (медицинска, психолошка). Затим се постепено упознају са потребама и захтевима организовања свакодневног живота. Смештајем корисника у Установу, најпре се радило на санирању акутне стресне ситуације (пружањем психолошке прве помоћи), док је даљи рад био усмерен на ублажавање и санирање последица претрпљеног насиља, повећање базичне психолошке сигурности и самопоуздања, подизање нивоа личне компетенције, као и на проналазак алтернатива и опција за самосталан живот без изложености насиљу у породици.

4.1 Индивидуални рад са корисницима

За сваког корисника се кроз узимање социо-анамнестичких података стиче увид у личну проблематику, па се у складу са тим и предузимају кораци даљег збрињавања.

Први разговор са корисником односи се на међусобно упознавање и договарање општих смерница и оквира будућег рада, са посебним акцентом на изградњи односа поверења, сигурности и прихватања, што је основа за квалитетну сарадњу и отворену комуникацију. Кроз индивидуалне разговоре се ближе упознајемо са најбитнијим сегментима живота корисника, а такође стичемо увид у комплексно трауматско искуство кроз које је корисник прошао. Током почетног разговора се не инсистира на детаљном описивању епизода насиља, с обзиром да је корисник још увек нестабилног емоционалног функционисања, са доминантним негативним емоцијама, уз додатну тешкоћу потребе да се прилагоди на нову средину. Врши се процена актуелног психофизичког стања у циљу планирања будућег рада.

Рад са корисницима усмерен је на подизање нивоа њиховог свеукупног функционисања, као и на унапређење емоционалног доживљавања и реаговања. На емоционалном плану се најчешће ради на вентилирању негативних афеката провоцираних насилним ситуацијама којима су жртве биле изложене, као и ослобађању од страха као директне последице. Врло је важно да корисник проради тешке ситуације, прожете интензивним негативним емоцијама, које потенцијално остављају трајне последице, као и осећање кривице, немоћи, неправде и љутње. Често је присутан и осећај кривице услед напуштања супруга и стално присутног осећаја неадекватности као последице дугогодишње изложености понижавању и физичком или психичком злостављању. Фокус рада на когнитивном плану се ставља на анализу ситуације, стицање увида у одговорност за насиље и последице које има на све субјекте који су му изложени, на кориговање погрешних уверења и предрасуда које својим егзистирањем доприносе останку жртве у насилном односу, као и на усвајању репертоара активних стратегија за суочавање са кризним животним ситуацијама и решавање проблема.

Индивидуални рад са жртвама имао је за циљ развијање поверења између стручног радника и корисника, јачање самопоштовања и самопоуздања жртве, идентификовање личних капацитета и позитивних аспеката личности, формирању позитивне слике о себи, подстицање, подржавање у доношењу одлука и активности. Саветодавни рад са корисницима, обављао се у циљу испољавања скривених и потиснутих осећања, препознавања и изражавању властитих емоција, затим на стицању увида у властиту одговорност за сопствене поступке, циљеве и њихову реализацију како би унапредили сопствени живот. Спроводио се у намери да се корисник оспособи да боље користи своје осећајне, сазнајне и друштвене способности са циљем да се унапреди свеукупно функционисање у заједници. Саветодавни рад је усмерен претежно ка мењању образаца понашања, односа према себи и другима, ка промени породичних и социјалних релација, подстицању деловања, стицању нових знања и вештина, развоју социјално компетентних вештина као што су: емпатија, стављање на место другог, сарадња, пружање подршке, поштовање правила, толеранција на фрустрацију. Завршна фаза рада са корисницима у Прихватилишту је рад на излазној стратегији - ради се на креирању плана како изаћи из постојеће ситуације. Након проласка кроз комплетан третман стручног рада, корисник треба да се осамостали и покуша да организује свој живот без присуства насилника. Сваку реалну одлуку подржавамо и оснажујемо са циљем да успешно реализују све предвиђене кораке на путу ка осамостаљивању.

Битан сегмент пружања помоћи у Прихватилишту за жртве насиља у породици је рад са децом, која су неретко директне или индиректне жртве насиља. У разговору са њима морају се користити различити механизми како би се добиле информације о проблемима и потешкоћама са којима се деца суочавају. Често деца, након почетног адекватно успостављеног поверења, без потешкоћа разговарају о ситуацијама насиља у примарној породици и догађајима који су их повредили и уплашили, траже савете како да превазиђу негативна емоционална стања. Када се успостави базично поверење у стручног радника, онда је рад продуктиван и даје адекватне резултате у смислу усвајања механизма прераде трауматичних искустава, корака које требају предузети како би се избегла или смањила даља трауматизација, а све у складу са развојном доби и капацитетима које дете поседује у тренутку боравка.

Приликом смештаја деце у Прихватилиште, обезбеђен им је адекватан стручни приступ при пријему, у току адаптационог периода, као и у току индивидуалног рада. Деци су обезбеђене разне едукативне, психосоцијалне, креативне и рекреативне радионице. Дежурни радници Прихватилишта свакодневно су учили или допуњавали знање деце из различитих области, о разноврсним темама, а радили су и на усвајању одређених навика и вештина сналажења у свакодневном животу (навике усмерене на одржавање личне хигијене и хигијене простора, располагања новцем, поштовање правила у саобраћају, радне навике). Деци је такође обезбеђена здравствена нега и заштита.

4.1.1 Образовање/Запослење

Корисницима Прихватилишта за жртве насиља у породици је од стране дежурних радника пружана помоћ и подршка у савладавању наставног градива и изради домаћих задатака, као и око самог уписа у образовно-васпитне установе. Такође, у зависности од процена ризика по безбедност деце, са стручним службама школа и разредним старешинама одржавани су контакти телефонским путем, као и непосредно, у случајевима када је било потребно пружити подршку у кретању до/од школе у смислу обезбеђивања праћења од стране дежурних радника. Мајке су усмераване и едуковане како да на адекватнији начин пружају подршку деци у учењу. Такође, вршио се упис на културне, рекреативне или друге активности за децу. Радило се и на подизању нивоа свести о значају образовања. Корисницима је пружана подршка у тражењу прилика за

запошљавање унутар заједнице. Од стране стручних радника су у индивидуалним разговорима (помоћу техника саветодавног рада) усмеравани да путем огласа (новине, интернет, друштвене мреже) претражују и селекују доступне послове и пронађу одговарајуће запослење. Током извештајне године, од укупног броја корисника на смештају, није било корисника пензије, две кориснице су имале радни однос на неодређено време, док је 14 корисница било незапослено, а од тога 9 њих на евиденцији Националне службе за запошљавање. Континуирано је одржавана и сарадња са Националном службом за запошљавање, са циљем регулисања радног статуса корисника – пријава на евиденцију, информисање о доступним пословима на тржишту рада, као и о обукама за унапређење постојећих знања и вештина, издавање потврда за остваривање права из области система социјалне заштите, здравственог осигурања. Оно што је недостајало и представљало препреку у успешном окончању процеса осамостаљивања жртава насиља, а што би било значајно унапредити са становишта повећања могућности запослења, као основе за успешно започињање самосталног живота (обезбеђивање материјаних средстава) јесте мотивисање приватног сектора (трговински ланци, фабрике, предузетници) за успостављање сарадње и обезбеђивање радних места за категорију жртава насиља, као важне компоненте у њиховом превазилажењу актуелних тешкоћа и преузимању контроле над сопственим животом.

4.1.2 Правна помоћ

У оквиру индивидуалног рада, стручни радник на управно-правним пословима, у складу са описом посла, а по ситуационим захтевима и други стручни радници су информисали кориснике услуга и посредовали у остваривању права из различитих области. Корисницима су се пружале информације и правни савети из области социјалне заштите (право на новчану социјалну помоћ, право на додатак за негу и помоћ другог лица, дечији додатак, једнократну помоћ, остваривање права на смештај у Геронтолошком центру), као и савети о остваривању права пред судовима и другим надлежним институцијама. Корисници су, најчешће, у пратњи стручних радника ишли на рочишта. Затим, активно се посредовало и контактирало са адвокатима НВО „Оаза сигурности“, чиме је била пружена могућност жртвама да остваре бесплатну правну помоћ у свим поступцима заштите од насиља у породици и заступање у судским процесима. Од 16 корисника, адвокатице НВО „Оаза сигурности“ су водиле као пуномоћници спорове за 6 жртава породичног насиља са територије града Крагујевца, где су месно надлежни судови били у Крагујевцу. Такође, жртве су информисане о правима из области здравствене заштите (здравствено осигурање, остварење посебних права у складу са Законом о здравственој заштити), из области образовања (упис у школу/предшколску установу), из области рада и запошљавања (регулисање стажа, пензије, права која произилазе из статуса незапосленог лица) и из других система релевантних за унапређивање квалитета живота.

4.1.3 Здравствена заштита

У Прихватилишту се по пријему обављају разговори са корисницима и децом, на основу којих се добија увид у психофизичко стање и прави даљи план рада. Тада се прави план рада за сваког корисника, који подразумева здравствено просвећивање и потребне медицинске интервенције. Циљ узимања медицинских података и медицинске документације, уколико је корисник има, је праћење објективних и субјективних симптома и знакова који су битни проценитељи даљег плана рада који у одређеним ситуацијама захтева укључивање лекара одређених специјалности, вађење налаза као и примену одговарајуће терапије. Циљ здравственог просвећивања је да се заинтересују за своје

здравље, едукују о превенцији многих болести и стања, усвоје знања која су им потребна и која ће им помоћи да лакше преброде тренутну болест и ситуацију.

Континуирана здравствена брига вођена је о свим корисницима који су примљени у Прихватилиште за жртве насиља у породици, као и о њиховој деци. По потреби, контактиране су здравствене службе, ради подршке у регулисању права на здравствену заштиту и добијања информација о правима на здравствену заштиту. Посредовало се код Домова здравља или других здравствених институција ради укључивања корисника у програме лечења или саветовања. Вршио се увид у специфичне потребе и могућности остварења посебних права у складу са Законом о здравственој заштити. Радило се на јачању одговорности за сопствено здравље и здравље деце. Корисници су путем информисања усмеравани на услуге које могу остварити у домену здравствене заштите, подстицани су на коришћење здравствених услуга које су неопходне. Корисници су одлазили на лекарске прегледе код лекара опште праксе (преглед, набавка лекова, упуту, вађење крви за лабораторијске анализе) самостално и у пратњи запослених. У ситуацијама када је за то препозната потреба, заказивани су и обављани специјалистички прегледи код неуролога, ендокринолога, психијатра, гинеколога, интернисте, онколога, радиолога, офталмолога у оквиру специјалистичких служби УКЦ Крагујевац. Током извештајне године, на смештају се налазила и трудница која је током боравка редовно обављала прегледе изабраног гинеколога као и све потребне лабораторијске анализе, то јест трудноћа је уредно вођена и одржавана. Деца су, по потреби, вођена на прегледе код изабраних педијатара и потребних специјалиста (кардиолог, дерматолог, орл специјалиста, стоматолог). Због уочених одступања у говорно-језичком развоју код поједине деце, обављени су консултативни прегледи дечијег психолога, олигофренолога, педагога и логопеда у оквиру Развојног саветовалишта у Предшколском диспанзеру за децу, а потом су деца редовно вођена на ординирани логопедске третмане, као и третмане педагога. Остварена је сарадња и са Службом за хитну медицинску помоћ - у стањима изразитог погоршања актуелног здравственог стања корисника, коришћене су њихове консултативне услуге, али и пружање помоћи изласком на терен.

Током 2024. године на смештају у Прихватилишту било је и пар корисница које дуги низ година нису обављале превентивне гинеколошке прегледе како би контролисале своје репродуктивно здравље. Након што су кориснице информисане о важности обављања превентивних прегледа како би се континуирано пратило здравствено стање, наведени прегледи су најпре заказани, а затим и реализовани код изабраних гинеколога.

4.2 Групни рад са корисницима

Структура корисника на смештају у Прихватилишту је различита, јер потичу из различитих социјалних средина и културних миљеа, различитог су образовног нивоа, различитих старосних година, неке нису социјабилне и са тешкоћама успостављају социјалне релације. Групни рад је реализован кроз радионице и организовање групних активности различитих садржаја, на којима је са женама и децом рађено на унапређивању вештина старања о себи, у зависности од препознатих потреба корисника, као и на превазилажењу различитости, успостављању социјалних контаката и унапређивању комуникационих вештина, размени искустава и начина излагања из проблема.

Свакодневно су се организовали групни састанци на којима се са корисницима расправљало о свим питањима организације и спровођења активности у Прихватилишту, као и о међусобним односима корисника и евентуалним променама које би се могле извршити. Прављен је план активности на недељном нивоу, као и распоред чишћења и сређивања заједничких просторија. План садржи радно-окупационе активности, индивидуалне или групне састанке са корисницима, психосоцијалне радионице, културно-

забавне активности, као и активности које подразумевају одласке у Суд, Тужилаштво, Центар за социјални рад, Полицијску управу, код адвоката, лекара.

Такође, корисницима је кроз демонстрирање и моделовање, пружана подршка приликом одржавања простора у којем су боравиле и старања о личним стварима, затим у чишћењу заједничких просторија, соба и припадајућих санитарних просторија. Корисници су активно учествовали у радно-окупационим активностима, у уређивању и чишћењу дворишног простора, у садњи и заливању цвећа.

4.2.1 Психосоцијалне радионице

Одржавање психосоцијалних радионица представља важан метод групног рада са корисницима који борава у Прихваталишту за жртве насиља у породици. Неке од тема реализованих психосоцијалних радионица у оквиру Прихваталишта су: насиље, емоције, комуникација, одговорност, самопоуздање, родитељске вештине.

Психосоцијалне радионице на којима је обрађивана тема насиља, обухватале су разумевање појма насиља у породици, цикличне динамике насиља, последица насиља, одговорности за насиље, истраживање вредносних ставова жртава, разбијање стереотипа и предрасуда о насиљу над женама, идентификовање дисфункционалних уверења која доприносе останку жртве у насилном односу и њиховом кориговању.

Тема емоција је обрађивана кроз више једночасовних сусрета и обухватала је дефинисање, препознавање и испољавање емоција, затим емоцију страха, емпатију, као и реакцију на стрес као посебан вид комплексне реакције организма на стресну ситуацију која укључује и емоционалну компоненту, која битно одређује целокупно стање индивидуе у ситуацији стреса, а затим и когнитивне технике релаксације како би се отклониле последице стреса.

Тема самопоуздања укључивала је одржавање сета радионица усмерених на преиспитивање властитог самопоштовања, овладавање стратегијама за изградњу самопоуздања, идентификовање позитивних мисли и мотивисање за померање фокуса на сопствене капацитете; афирмацију сопствених снага и врлина кроз групни рад – позитивне афирмације, самовредновање.

Тема комуникације обухватала је едукацију корисника о различитим стилима комуникације, о комуникацији као основи међуљудских односа, усвајању асертивних облика комуникације, активном слушању и конструктивним и ненасилним начинима решавања конфликта.

Кроз радионице посвећене одговорности, нагласак је стављен на освешћивање личне одговорности за донете одлуке, рационално одређивање сопствених приоритета, преузимање контроле над животом, на кораке које треба предузети како би се решио проблем, постављању циља и дефинисању начина његовог постизања.

4.2.2 Културно-забавне активности

Учешће корисника у организованим активностима зависило је од жеља, потреба и афинитета. Своје слободно време користили су на различите начине (ТВ, шетње, читање, цртање, дружења, посете пријатељима и родбини, одлазак на манифестације у граду). Корисници су ишли у организоване шетње до Шумаричког језера, Спомен парка „Шумарице“, Саборне Цркве, „Еко парка“. Обележени су верски празници (Божић, Ускрс) и рођендани корисника. Корисници су заједно са стручним радницима, посећивали кафиће и посластичарнице, као и културна дешавања и манифестације које су се одржавале у граду.

Корисници су, како бивши тако и актуелни, били активни учесници активности које су у оквиру Прихваталишта за жртве насиља осмишљене у сврху обележавања „16 дана

активизма“ - међународног, глобалног покрета којим се обележава борба против насиља над женама, али и манифестације „Дечија недеља“ која је 2024. године организована под слоганом „Ја сам дете имам план, љубав и толеранција сваки дан“. Сваки дан „Дечије недеље“ подразумевао је реализацију одређених планских активности, уз активно учешће деце и младих на смештају – тако да су деца из услуге Прихваталишта за жртве насиља у породици, имала прилику да се укључе и узму активно учешће у обележавању „Дечије недеље“.

Једна девојчица из услуге је током летњег распуста у пратњи дежурног радника Прихваталишта за жртве насиља у породици посетила „Аквапарк“ у Јагодини.

Корисници су на позив Фондације њ.к.в. принцезе Катарине, поводом ускршњих и божићних празника, у два наврата, у пратњи задуженог стручног радника Прихваталишта за жртве насиља у породици, посетили Бели двор у Београду.

У месецу децембру, поводом новогодишњих и божићних празника, деци су од стране донатора омогућени новогодишњи пакетићи, као и посете играоницама, „Мекдоналдсу“ и биоскопу, а све у пратњи задужене особе.

4.2.3 „16 дана активизма у борби против насиља над женама“

Као и претходних, тако и 2024. године, Прихваталиште за жртве насиља у породици својим учешћем у кампањи доприноси обележавању „16 дана активизма у борби против насиља над женама“ организовањем бројних активности.

У сарадњи са Филолошко-уметничким факултетом у Крагујевцу, организована је изложба уметничких радова студената графичког дизајна под називом „Скривено лице због маснице“ а која обрађује тему „Насиље над женама“ као друштвену аномалију. За тродневну поставку, изложену у Галерији Дома омладине у Крагујевцу интересовање је показао велики број посетилаца, али и медија који су извештавали и пренели утиске са свечаног отворања изложбе.

Поводом „16 дана активизма“, у периоду од 25. новембра до 10. децембра 2024. године у сарадњи са Медицинском, Економском, Туристичко-угоститељском школом „Тоза Драговић“ и Основном школом „21. октобар“, организовано је више различитих психосоцијалних радионица са ученицима поменутих школа, које су за циљ имале едукацију, превенцију и промоцију нулте толеранције на насиље.

Са истим циљем, у сопственој режији снимљена су и два кратка видео филма која су јавности била представљена преко друштвених мрежа Установе, али и на локалној телевизији која их је више пута емитовала.

Такође, у оквиру реализованих програмских активности је и сусрет актуелних и бивших корисница Прихваталишта за жртве насиља у породици које су се осамосталиле и изашле из круга насиља, а уз подршку стручних радника. Жене су имале прилику да се боље упознају, размене искуства и изнесу тешкоће и изазове са којима се срећу у свакодневном животу и да подрже једна другу.

За време трајања кампање „16 дана активизма борбе против насиља над женама“, дељен је промотивни материјал у виду беџева, флајера, као и другог промотивног материјала израђеног од стране корисника услуге.

V Сарадња са установама и службама у процесу оснаживања

У извештајном периоду, сарадња је настављена са упутним Центрима за социјални рад. Велику подршку у реализовању активности, посебно активности за децу,

Прихватилиште за жртве насиља у породици има од запослених Прихватилишта за децу и младе, без кога у овом периоду не би било могуће организовати рад.

Наилазило се на разумевање и сарадњу са Здравственим установама града Крагујевца, као и са другим здравственим јединицама у оквиру КЦ Крагујевац, као и са Заводом са Хитну медицинску помоћ. Корисницима је, у складу са споразумом, у амбулантама и диспанзерима, обезбеђен хитан преглед, односно, особе које трпе насиље у породици су биле укључене у групу пацијената која има приоритет у пријему и здравственом збрињавању. Корисници су били примљени на лекарски преглед и када код себе нису имали личну документацију- личну карту и здравствену књижицу.

Подршка и сарадња са Полицијском управом града Крагујевца, тимом за заштиту жртава насиља је од великог значаја била и ове године.

Сарадња се остварује и са Основним судом и Основним јавним тужилаштвом, на чије се позиве одговара писменим путем или путем сведочења у поступцима заштите од насиља у породици. Такође, са корисницима се у смислу подршке, одлази на рочишта у процесу заштите од насиља.

Коректна сарадња постоји између Прихватилишта и разних донатора који нуде помоћ и донације (храна, одећа, обућа, школски прибор, играчке, посете биоскопским представама, спортским и културно-забавним манифестацијама).

VI Остало

У току 2024. године оброке за кориснике је до месеца марта достављао кетеринг „Данего“, а од месеца марта, по поступку набавки, ресторан „Лекина бара“. У извештајном периоду захваљујући донаторским средствима, постојала је могућност куповине додатних прехранбених намирница (воће, сокови, чајеви), као и рођенданских торти у складу са потребама.

Набавка неопходне одеће и обуће за кориснике Прихватилишта углавном је била благовремена. Одређени део одеће и обуће набављан је уз помоћ донаторских средстава.

Хигијену простора одржавају корисници сами, док је за прање веша ангажована особа преко агенције за рад у вешерају.

Ноћне смене у Установи, уз једног дежурног радника из услуге Смештаја, биле су покривене и присуством лица ангажованог преко агенције за обезбеђење. Такође, камере су функционисале у години извештавања, што је допринело смањењу безбедносног ризика у и око саме Установе.

Уз помоћ донаторских средстава Фондације њ.к.в принцезе Катарине Карађорђевић, корисницима је обезбеђена свечана новогодишња вечера, божићни и ускршњи ручак, чиме су уз осећај заједништва и неговање обичаја и традиције, провели наведене празнике.

Током 2024. године, захваљујући донираним средствима, реновиране су две собе на другом спрату Прихватилишта, у којима је стари намештај замењен (кревети, ормари, полице, ноћни ормарићи, као и телевизори у све четири собе који имају приступ кабловској мрежи), чиме је повећан квалитет живота за време боравка у Прихватилишту.

VII Уместо закључка

Истраживања показују да је услуга смештаја у виду Прихватилишта за жене жртве насиља у породици утицала на смањење симптома посттрауматског стресног поремећаја, депресије и потешкоћа у друштвеном функционисању, мање случаја сексуалног злостављања након изласка, већим смањењем узнемирености и тачнијом перцепцијом доступности социјалне подршке.

Из ових налаза види се како Прихватилишта за жртве насиља у породици имају важну улогу у спречавању поновне виктимизације и повећању квалитета живота жртава насиља, а ову позитивну улогу можемо објаснити уз помоћ теорије оснаживања. Наиме, позитиван учинак психосоцијалних услуга које се могу примити у Прихватилишту, остварује се преко деловања на компоненте модела оснаживања (Катанео и Капман, 2010). На пример, добијање правне помоћи може допринети оснаживању кроз постављање циљева усмерених ка повећању моћи (циљеви попут развода брака указују партнеру како жена има право донети одлуку о прекиду односа) или пак преко повећања знања, а тиме и самоефикасности. Надаље, макар се телесно стање жене жртве насиља не спомиње експлицитно у моделу (Катанео и Капман, 2010), сматрамо како здравствена помоћ доприноси оснаживању кроз позитиван утицај на уверење жртве да може достићи постављене циљеве, као и на стварне могућности да их достигне због веће количине енергије и телесне снаге. Помоћ у проналажењу запослења и смештаја нарочито је битна – уколико жртва успе пронаћи посао и смештај, тиме ће се повећати њено уверење да се може бринути сама за себе. Коначно, групно и индивидуално саветовање, услуге су које првенствено, јачају психолошке ресурсе жртава насиља, те на тај начин доприносе њиховом оснаживању.

Што се тиче секундарне виктимизације након изласка из Прихватилишта за жртве насиља у породици, истраживања су показала како је дужи смештај био повезан са мањом стопом поновне виктимизације (Луон, Лане и Менард, 2008; Перез, 2012).

○ **Организациона јединица – Дневне услуге у заједници**

Центар „Кнегиња Љубица“ ради ефикаснијег и рационалнијег организовања услуга социјалне заштите и праћења и контроле обављања рада у оквиру Организационе јединице - Дневне услуге у заједници реализује пружање услуга:

- Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе;
- Дневни боравак за одрасла и стара лица и
- Дневни боравак за децу и младе.

Све услуге имају потпуне лиценце за рад у трајању од 6 година. Установа је за услугу Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе обновила лиценцу у мају 2021.године, Дневни боравак за децу и младе у јануару 2023.године и Дневни боравак за одрасла и стара лица у новембру 2023.године.

Услуге су се у 2024. години реализовале у складу са утврђеним стандардима за пружање услуга. Програмске активности су се спроводиле у складу са утврђеним плановима и расположивим кадровским потенцијалом, планираним финансијским средствима и епидемиолошком ситуацијом.

У ОЈ Дневне услуге у заједници је спроведено 289 поступака, а услуге је збирно користило 158 корисника¹. Од укупног броја поступака 202 се односило на коришћење услуге Помоћ и нега у кући, 22 на услугу Дневни боравак за одрасла и стара лица и 65 на услугу Дневни боравак за децу и младе.

¹ Од укупног броја корисника у 2024.години у ОЈ Дневне услуге у заједници две особе су паралелно користиле услугу Помоћ и нега у кући и Дневни боравак за одрасла и стара лица и две особа из Дивног боравака за децу и младе су користиле услугу Прихватилишта за децу и младе

Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Број корисника ОЈ Дневне услуге у заједници-по услугама			
Услуга	Број корисника на дан 31.12.2024.год.	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2024.год.
Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе	92	20	112
Дневни боравак за старије особе	5	5	10
Дневни боравак за децу и младе	11	25	36
Укупно	108	50	158

○ **Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе**

Услугом Помоћ и нега у кући пружала се помоћ одраслим и старијим особама у задовољавању свакодневних животних потреба у ситуацијама када нису способни да самостално живе без свакодневне или редовне подршке других, ради унапређења квалитета живота и превенције смештаја у институцију.

Потребу и целисходност обезбеђивања овог облика заштите утврђивао је Центар за социјални рад. Пријем упута за коришћење услуге Центра за социјални рад, пријемну процену, утврђивање степена потребне подршке кориснику, процену и праћење потреба, утврђивање обима пружања услуге и индивидуалног плана пружања услуге обављао је стручни радник. Корисник је учествовао у свим фазама стручног поступка у складу са својим капацитетима и у ситуацијама када је то било потребно, лице од значаја за корисника.

Обим и садржај услуге био је условљен здравственим стањем, породичним статусом корисника и бројем ангажованих сарадника/геронтодомаћица. У циљу одржавања или побољшања функционалне способности у природном окружењу, зависно од психофичког и здравственог стања, кориснику су се обезбеђивале различите активности услуге.

Сарадници на услузи/геронтодомаћице су у складу са закљученим уговорима и индивидуалним плановима пружања услуге, корисницима обезбеђивале инструменталну подршку која се састојала од:

- помоћи у одржавању личне хигијене, укључујући по потреби, помоћ при свлачењу и облачењу, умивању, купању и прању косе, чешљању, бријању, сечењу ноктију, промени пелене, тоалети стоме и испирању катетера;
- достављању лекова, контроле узимања преписане терапије, контроле протеза, санитарних помагала, посредовања при остваривању права из основне здравствене заштите;
- помоћи у обезбеђивању исхране, набавки намирница, обезбеђивању готових оброка, припреми лаких оброка, припреми освежавајућих напитака;
- помоћи при храњењу и одржавању хигијене усне дупље;
- помоћи у одржавању хигијене стана, одржавању чистоће просторија, судова и уређаја;
- помоћи при прању и одржавању постељине, одеће и обуће;
- помоћи у загревању просторија (по потреби ложење ватре и чишћење пећи);

- плаћању комуналних услуга;
- помоћи у задовољавању социјалних потреба, дружењу, помоћи при кретању унутар и ван куће, набавци новина, књига, иницирању социјалних контаката.

Током коришћења услуге, корисницима се континуирано пружала стручна, психосоцијална и когнитивна подршка, која се састојала од пружања информација, саветовања око свакодневних животних активности, посредовања код остваривања права из социјалне и здравствене заштите и права по основу пензионо-инвалидског осигурања. Подршком се позитивно утицало на ниво задовољства животом корисника и став корисника према себи и другима, подизање расположења и интегрисања у социјално окружење, обезбеђивање и унапређење комуникације, смањење осећања бескорисности и беспомоћности и промоцију могућности преосталих менталних и физичких потенцијала. Процена безбедности корисника и предузимање неопходних мера заштите обављала се континуирано и у складу са тим предузимале мере заштите.

Поновне процене и прегледи донетих планова услуга тимски су се обављали једном годишње уз активно учешће водитеља случаја, корисника и њихових сродника. Током године, извршене су ревизије учешћа корисника у цени пружене услуге и интерна евалуација квалитета услуге и задовољства корисника услуге.

1.1 Корисници услуге Помоћ и нега у кући одраслим и старијим особама

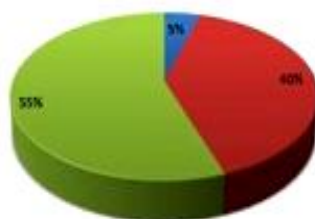
Током 2024.године евидентирана су 112 корисника услуге Помоћ и нега у кући, новоевидентирано је 17 корисника. Због недовољног броја ангажованих геронтодомаћица, од укупног броја корисника на дан 31.12.2024.године:

- са коришћењем услуге није започело 20 особа и налазе се на листи чекања;
- за повећање обима пружања услуге на недељном нивоу чека 16 корисника у већем степену зависности;
- за 5 корисника услуга је привремено обустављена.

Пружање услуге престало је за 20 корисника.

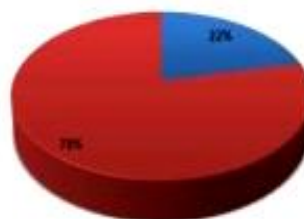
Број корисника услуге Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе						
Корисници по узрасту	Број корисника на дан 31.12.2024.г.		Укупно	Број корисника услуге у 2024.год.		Укупно
	М	Ж		М	Ж	
Од 26-64.год	2	3	5	2	3	5
Од 65 до 79.год	3	32	35	7	38	45
> од 80.г	9	43	52	13	49	62
Укупно	14	78	92	22	90	112

Према старосној структури, у 2024.години најзаступљенији су били корисници услуге старији од 80 година - 55%, женског пола -78% (графикон 1 и 2).

■ од 26 до 64 ■ од 65 до 79 ■ > од 80

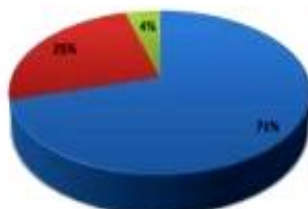
Графикон 1. Структура корисника према годинама старости

■ Мушкарци ■ Жене

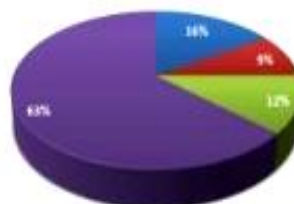
Графикон 2. Структура корисника према родној припадности

Већина је живела у самачком домаћинству - 71% и двочланом најчешће старачком домаћинству - 25% у брачном статусу удоваца/а - 63% (графикон 3 и графикон 4.)

■ једночлан ■ двочлан ■ вишечлан

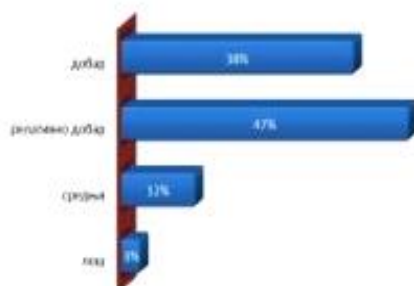
Графикон 3. Структура домаћинства корисника

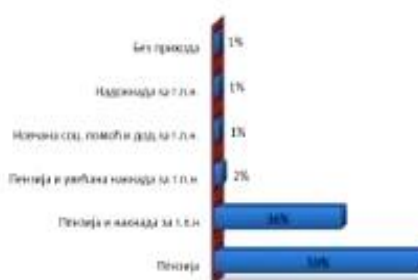
■ удата/овенути ■ неудата/неовенути
■ удовца/удовица ■ разведен/разведена

Графикон 4. Структура корисника према брачном статусу

Корисници су претежно били релативно доброг материјалног статуса - 47% и доброг материјалног статуса - 38 %. Преовлађивали су пензионери - 97%; право на новчану накнаду за туђу помоћ и негу другог лица користило је 40% корисника (графикон 5 и графикон 6.) Сви су живели у конфорним условима, већински у двособним становима или кућама (53%) и једнособним становима или кућама (33%).

Графикон 5. Структура корисника према социјалном статусу

Графикон 6. Структура корисника према извору прихода

Већински квалитет породичних односа корисника био је добар и одличан; без породичног старања било је 13 % корисника.

Узроци смањене функционалне способности свих корисника били су везани за здравствено стање и старосну доб. Највише корисника услуге су теже хронично оболела старија лица чији је здравствени статус претежно карактерисала присутност више дијагноза хроничних болести (76%). Према степену покретљивости, најзаступљенији су били покретни корисници услуге - 60% и теже покретни корисници услуге - 30 % којима се најчешће пружала подршка трећег – 49%, другог и првог степена (по 18%).

Корисници су у цени услуге партиципирали у складу са утврђеном регресном скалом, а највећи број корисника учествовао је износом од 40%, затим 50% и 100% од пуне цене услуге.

Коришћење услуге најчешће је престајало због смрти корисника (65%) и смештаја у установу социјалне заштите (20%).

1.2 Реализација активности на услузи Помоћ и нега у кући

На реализацији услуге Помоћ и нега у кући спроведена су 202 поступка:

- Разматрана су 25 упута за коришћење услуге Помоћ и нега у кући од којих је:

- за 15 корисника урађена пријемна процена потребе за услугом и потписан уговор о коришћењу услуге, сачињена процена и донет план коришћења услуге;
- за 1 корисника поступак пријемне процене је у току;
- за 9 особа поступак пријемне процене је обустављен због: територијалне недоступности услуге у 3 случаја; смрти потенцијалног корисника услуге у 3 случаја; неусловности за пружање услуге и 1 случају; недоступности корисника на адреси становања у 1 случају; одустанка од услуге у 1 случају;

- Раскинуто је 20 уговора о коришћењу услуге због:

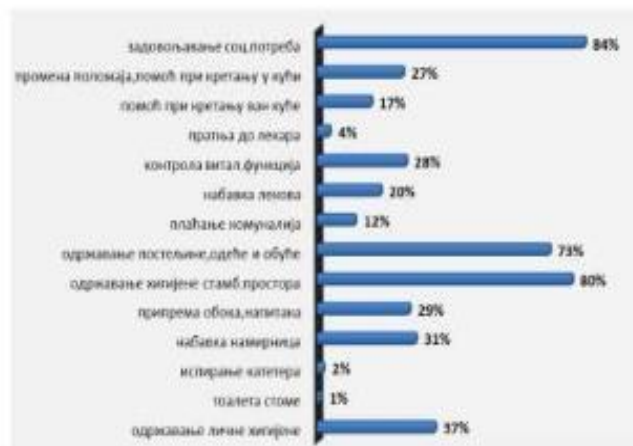
- смрти корисника услуге у 13 случајева;
- смештаја у Геронтолошки центар у 4 случаја;
- одустанка/престанка потребе за услугом у 2 случаја;
- непоштовања уговора од стране корисника у једном случају;

- По службеној дужности покренуто је 77 поступака ревизије учешћа корисника у цени услуге и у предметима донете одлуке стручног радника на основу којих је закључено 37 анекса уговора о коришћењу услуге;

- Реализовано је 80 поновних процена потреба корисника на основу којих су са корисницима и водитељима случаја ЦСР донети поновни планови пружања услуга.

Корисници су користили по више врста активности геронтодомаћица.

Геронтодомаћице су обавиле 4896 посета и реализовале 7.505 сати ангажовања у кући корисника. Најзаступљенија је била подршка у задовољавању социјалних потреба, у одржавању хигијене стамбеног простора, одржавању постељине, одеће и обуће, одржавању личне хигијене и набавци намирница (графикон 7).

Графикон 7 : Приказ активности геронтодомаћица у 2024.г

Већински, геронтодомаћице су кориснике посећивале једном недељно у трајању од од два сата дневно (64%), док је исти број корисника имао пет посета недељно од по један сат дневно и две посете месечно од по два сата дневно (графикон. 8).

Графикон 8. Структура броја корисника према обиму и динамици пружања услуге

1.3 Организација рада, структура и број запослених на услузи Помоћ и нега у кући

Услуга се реализовала радним данима од 7.30 до 15.00 часова у трајању од највише 2 сата дневно по кориснику. Организована је у 16 градских месних заједница са капацитетом до 70 корисника на месечном нивоу. На пружању услуге актуелно су ангажовани:

- 7 сарадника/ геронтодомаћица;
- 1 стручни радник (дипл.социјални радник);
- 1 дипл.економиста и
- руководилац Организационе јединице (дипл.социјални радник).

Број корисника и организација услуге на годишњем нивоу били су условљени расположивим ресурсима, пре свега бројем радно ангажованих геронтодомаћица чији се

број током 2024. године мењао. Непопуњавање радног места геронтодомаћице пензионисане 30.06.2024.године, захтевало је прераспоређивање њених корисника и додатно смањење већ нарушеног капацитета услуге, а дуже одсуство због боловања геронтодомаћице од 10.07.2024.године (за коју је обезбеђена замена након три месеца) и повратак са боловања геронтодомаћице 01.11.2024.године са здравственим ограничењима у обављању појединих активности су, и поред ефективног залагања запослених, значајно утицали на квалитет и организацију рада услуге.

Нарушавао се континуитет у пружању услуге који је код старих веома важан. Због одсуства запослених (боловање, одмори, плаћено одсуство), услуга је била додатно недоступна на дневном и недељном нивоу што је изазивало оправдано незадовољство корисника.

Све наведено нам указује на неопходност приоритетног ангажовања већег броја геронтодомаћица у 2025.години, односно, попуњавање четири упражњена радна места ради обављања редовних активности, одржавања квалитета и доступности услуге.

Услуга се пружала уз поштовање свих прописаних епидемиолошких и заштитних мера (редовно су дистрибуиране рукавице, дезинфицијенси, креме за руке и заштитне маске); санитарни и превентивни прегледи запослених су благовремено обављени.

1.4 Евалуација рада и задовољство корисника услугом Помоћ и нега у кући

Интерна евалуација квалитета услуге Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе и испитивање задовољства корисника, извршени су анкетним испитивањем корисника у периоду од 11.12.2024. године до 17.12.2024. године. Узорак је обухватио 40% корисника и састојао од N= 28 лица која услугу користе дуже од 6 месеци.

Према дужини коришћења услуге, најбројнији су били корисници који услугу користе до две године.

Сагледавајући резултате спроведеног анкетирања, закључило се да услугу претежно користе лица од 70 до 74 година старости (36%) и од 85-89 година старости (25%), женског пола, која живе у самачком домаћинству у брачном статусу - удовац/удовица, у властитом комфоном стамбеном простору. Сви су у пензији (надокнаду за помоћ и негу другог лица прима 29%). Највећи број корисника има децу и са њима одржава редовне контакте. У већини случајева, деца им повремено пружају материјалну помоћ и подршку у задовољавању основних животних потреба. Без породичног старања је 32% анкетираних корисника.

Узроци смањене функционале способности анкетираних корисника били су везани за старосну доб и нарушено здравствено стање које су оценили као углавном лоше. Редовно обављају здравствене контроле и примењују преписану терапију.

Пре ангажовања геронтодомаћице, најчешће им нико није помагао или им је помагао неко из уже и шире породице. О услузи су се већински информисали од својих пријатеља и пре започињања коришћења услуге нису имали недоумице везане за коришћење исте. Сви анкетирани корисници су обавештавани о променама у пружању услуге и сви знају коме могу да уложе жалбу на рад и понашање запослених.

На прву посету геронтодомаћице 50% је чекало до 15 дана, више од месец дана је чекало 29%, а до месец дана 21% испитаника. Број недељних посета, односно динамика долазака геронтодомаћице на недељном нивоу већински задовољава све изражене социјално здравствене потребе анкетираних корисника. Корисници који су се изјаснили да услуга делимично задовољава њихове социјално здравствене потребе спадају у категорију теже покретних корисника којима би на недељном или дневном нивоу и требало омогућити више посета геронтодомаћице.

Анкетирани корисници су задовољни квалитетом рада геронтодомаћица. Геронтодомаћице су обављале уговором и планом предвиђене активности и поштовале

су договорену дужину посете. У њиховом присуству корисници су се осећали веома сигурно и безбедно. Комуникација са геронтодомаћицама је оцењена као квалитетна и корисници сматрају да их сви запослени третирају са поштовањем.

Партиципација у цени услуге, већински значајније не оптерећује породични буџет и није утицала на број посета геронтодомаћица.

Сви анкетирани корисници изјављују да им се са коришћењем услуге Помоћ и нега у кући, поправио квалитет живота и да су њихова очекивања од услуге испуњена. Здравствени статус и функционална способност су им унапређени, а квалитет њиховог друштвеног живота употпуњен и потпуно задовољен. Сигурнији су и задовољнији, смањен им је осећај страха, усамљености и несигурности.

Корисници очекују мање отказивање посета због одсуства геронтодомаћица - 43% и сугеришу ангажовање већег броја геронтодомаћица - 11%. У организацији услуге, већински не би ништа мењали.

Приликом оцењивања услуге, у целини оценама од један до пет анкетирани корисници су већински дали оцену пет и укупна просечна оцена корисника о услузи за цео узорак износи 4.85.

○ Дневни боравак за одрасла и стара лица

Услуга Дневни боравак за одрасла и стара лица пружала је дневно збрињавање старијим хронично оболелим лицима, како би им се уз подстицање социјалне укључености одржао или унапредио квалитет живота у сопственој породици и одложио смештај у институцију. Породици је услуга омогућавала да, уз радно ангажовање, настави бригу о свом старијем члану у оквиру домаћинства и потребан предах пружаоцима континуиране неге у току дана.

Потребу и целисходност обезбеђивања овог облика заштите утврђивао је Центар за социјални рад. Пријем упута за коришћење услуге Центра за социјални рад, пријемну процену, утврђивање степена потребне подршке кориснику, процену и праћење потреба и доношење индивидуалног плана пружања услуге обављао је стручни радник на услузи. Корисници су учествовали у свим фазама стручног поступка у складу са својим способностима и капацитетима и лице од значаја за корисника у ситуацијама када је то било потребно.

Корисницима је услуга обезбеђивала: превоз од стана до Дневног боравка и назад, исхрана (доручак и ручак), припремање простора за обедовање, сервирање хране и помоћ при храњењу, припремање топлих напитака, одржавање личне хигијене корисника, здравствени надзор (давање оралне терапије и контрола виталних функција) и организовање слободног времена кроз радно-окупационе, културно-забавне и рекреативне активности и услуге социјалног рада.

Током године стручни радник је континуирано пратио потребе корисника и обезбеђивао стручну подршку корисницима, породици, стручном сараднику и сарадницима.

Подршка стручног радника обухватала је информисање и саветовање корисника око организовања свакодневних активности и пружање помоћи у остваривању услуга и права из социјалне и здравствене заштите. Пружање психосоцијалне подршке утицало је на очување и подизање нивоа задовољства животом, обезбеђивање и унапређивање комуникације, расположење, интегрисање у социјално окружење, став корисника према себи и другима, промоцију могућности преосталих менталних и физичких потенцијала и смањење осећања бескорисности и беспомоћности. Поновне процене потреба и прегледи донетих индивидуалних планова услуга тимски су се обављали једном годишње уз активно учешће корисника и њихових сродника. Током године извршене су ревизија

учешћа корисника у цени услуге и интерна евалуација квалитета услуге и задовољства корисника услуге.

Стручни сарадник је спровођењем радно-окупационе терапије позитивно утицао на менталне и физичке способности корисника, а избор активности је био прилагођен и условљен са личним интересовањима и капацитетима корисника. Активности су биле организоване кроз индивидуални и групни рад.

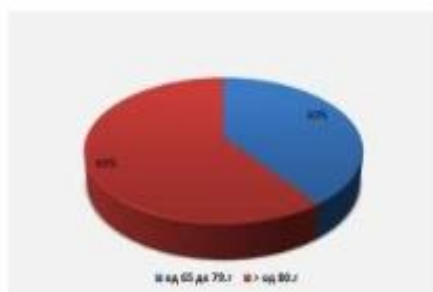
1.1 Корисници услуге Дневни боравак за одрасла и стара лица

Услугу Дневни боравак за одрасла и стара лица у 2024. години, користило је 10 лица од којих су новоевидентирана 3 корисника.

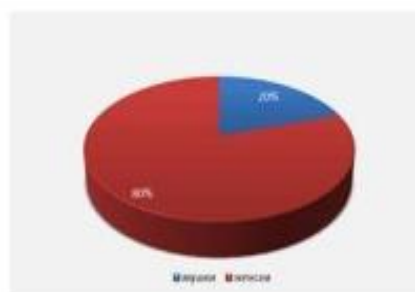
Пружање услуге престало је за 5 корисника.

Број корисника услуге Дневни боравак за одрасла и старија лица према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на дан 31.12.2024. г		Укупно	Број корисника услуге у 2024. години		Укупно
	М	Ж		М	Ж	
Од 65 до 79.год	0	0	0	0	4	4
> од 80.г	2	3	5	2	4	6
Укупно	2	3	5	2	8	10

Преовлађивали су корисници старији од 80 година - 60%, женског пола - 80% у брачном статусу удовац/а – 90% (графикон 9 и 10).

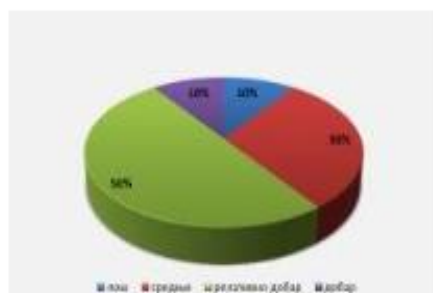

Графикон 14. Структура корисника према годинама старости

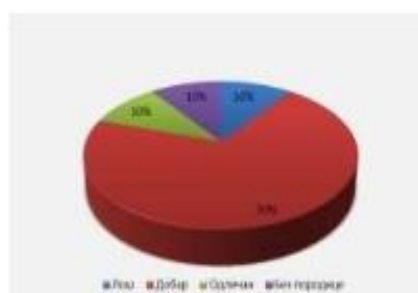

Графикон 15. Структура корисника према родној припадности

Претежно су живели у самачком домаћинству - 70% у трособним становима или кућама (40%) и двособним, односно једнособним становима или кућама (по 30%) у комфорним условима. Сви су пензионери, већински релативно доброг материјалног статуса - 50%. Право на новчану накнаду за туђу помоћ и негу другог лица остварило је 30% корисника. Квалитет породичних односа корисника био је добар код 70% корисника (графикон 11 и графикон 12).

Графикон 11. Структура корисника према материјалном статусу

Графикон 12. Структура корисника према квалитету породичних односа

Узроци смањене функционалне способности корисника везани су за здравствено стање и старосну доб. Њихов здравствени статус карактерисала је присутност више дијагноза хроничних болести (промене у психичком статусу биле су примарне за 40% корисника). Према степену покретљивости најзаступљенији су били покретни корисници услуге, уз помоћ штапа кретало се - 50% корисника. Најчешће им се пружала подршка четвртог и трећег степена подршке.

Корисници су у цени услуге партиципирали у складу са утврђеном регресном скалом, а највећи број корисника учествовао је износом од 15% и 20% од пуне цене и услуге.

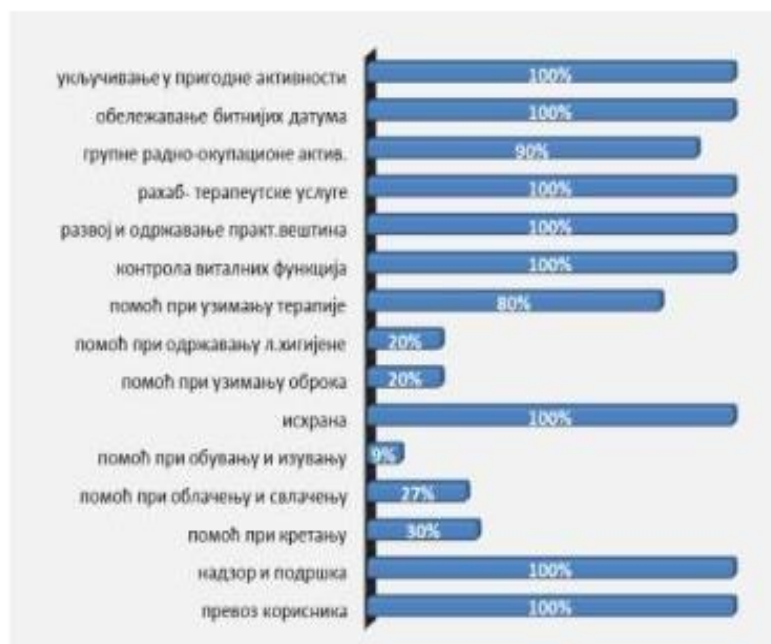
Коришћење услуге је код свих корисника престало због погоршања здравственог стања, односно немогућности корисника да долази у Боравак.

2.2 Реализација активности на услузи Дневни боравак за одрасла и стара лица

На реализацији услуге Дневни боравак за одрасла и стара лица спроведена су 22 поступка :

- Разматрано је 6 упута за за коришћење услуге:
 - за 3 корисника урађена је пријемна процена потребе за услугом и са корисницима потписан уговор о коришћењу услуге, сачињена процена и донет план коришћења услуге ;
 - за 3 особе поступак пријемне процене је обустављен услед: смештаја у установу социјалне заштите у 1 случају; погоршања здравственог стања потенцијалног корисника у 2 случаја;
- Раскинуто је 5 уговора о коришћењу услуге због погоршања здравственог стања корисника;
- По службеној дужности покренуто је 6 поступака ревизије учешћа корисника у цени услуге, у предметима донете одлуке стручног радника на основу којих су закључена 3 анекса уговора о коришћењу услуге;
- Реализовано је 5 поновних процена потреба корисника, на основу којих су са корисницима и водитељима случаја Центра за социјални рад донети поновни планови пружања услуга.

Корисници су редовно долазили у Боравак према донетим индивидуалним планом пружања услуге и закљученим уговорима. Претежно су користили више врста активности услуге и већински су били укључени у радно-окупациону терапију, културно-забавне и рекреативне активности (графикон 13).

Графикон 13. Приказ активности у дневном боравку 2024.години

Радно-окупациона терапија, културно-забавне и рекреативне активности спроводиле су се у складу са предвиђеним распоредом дневних активности. Културно-забавне активности у циљу мотивисања корисника на активно учешће и садржајно провођење времена у Дневном боравку у 2024.години, обухватале су:

- обележавање Божића, радионицом „Верски обичаји који се спроводе поводом празника“;
- прославу верских празника (славе), уз доделу прикладних поклона израђених на радионицама Дивног боравка;
- прославе рођендана;
- прославу празника 8.марта уз прикладне поклоне;
- обележавање Васкрса кроз радионичарски рад „У сусрет Васкрсу“
- посету Геронтолошком центру и међусобно дружење корисника уз музику;
- организовање радионице под називом „Мост разумевања“ и дружење са децом из Дивног боравка за децу и младе, поводом обележавања Међународног дана старих;
- одржавање турнира у игрању друштвених игара у Бравку између корисника Бравка и корисника Геронтолошког центра, поводом обележавања Међународног дана старих;
- дружење са децом из Прихватилишта за децу и младе и Дивног боравка за децу и младе поводом обележавања Дечије недеље;
- присуство корисника на приредби у Геронтолошком центру;
- слушање музике и гледање телевизијског програма;
- неговање традиције кроз музичку радионицу „Гусле памте и не заборављају“
- играње друштвених игара (шах, „Не љути се човече“, домине, мозгалице);
- обележавање дочека Нове године уз свечани ручак за кориснике и доделу пригодних поклона из донација.

Рекреативне активности су доприносиле психофизичкој стабилности корисника и састојале су се од организовања краћих шетњи и лакших вежби, а радно-окупационе активности ради развоја нових, очувања и унапређења способности су спровођене три

пута недељно и састојале су се од израде украсних и употребних предмета (декупаж техника на флашама, теглама, фарбање и лакирање предмета од дрвета).

Током године анкетним испитивањем корисника, извршена је интерна евалуација квалитета услуге и испитивање задовољства корисника. Резултати евалуације и сугестије корисника приказани су у годишњем Извештају о раду.

2.3 Организација рада, структура и број запослених на услузи Дневни боравак за одрасла и стара лица

Активности услуге Дневни боравак за одрасла и стара лица одвијале су се радним данима од 7.00-15.00 часова у просторијама при Геронтолошком центру у Крагујевцу. Капацитет услуге је 10 корисника. Број корисника на дневном нивоу варирао је у зависности од броја уговорених дана за коришћење услуге на недељном нивоу и актуелног здравственог стања корисника.

На пружању услуге, актуелно су ангажовани:

- 1 стручни радник (дипл.социјални радник, руководилац ОЈ);
- 1 стручни сарадник (радно-окупациони терапеут);
- 1 сарадник;
- возач Установе.

Услуга се током 2024. године, пружала уз поштовање свих прописаних епидемиолошких и заштитних мера (редовно су дистрибуиране рукавице и заштитне маске), санитарни и превентивни прегледи запослених су благовремено обављени.

Путничко возило којим се обављао превоз корисника, обзиром на њихов здравствени статус и отежану покретљивост, и даље је неадекватно. Поред возача и сарадника у пратњи, због ограниченог броја места у возилу, долазак и одлазак корисника се реализује у два до три наврата, што повећава трошкове и утиче на организацију услуге (скраћује дужину боравака корисника). У наредном периоду би набавка адекватног возила, са више седећих места из донаторских средстава, омогућила чешће организовање излета за кориснике Дневног боравака за одрасла и стара лица и других корисника ОЈ Дневне услуге у заједници.

2.4 Евалуација рада и задовољство корисника услугом Дневни боравак за одрасла и стара лица

Интерна евалуација квалитета и испитивање задовољства корисника услугом Дневни боравак за одрасла и стара лица, извршена је 09.10.2024.године анкетним испитивањем корисника. Узорак је обухватио 83% корисника Дневног боравака и састојао од N= 6 лица. Према дужини коришћења услуге најбројнији су били корисници који услугу користе од једне до три године.

Резултати анкетног испитивања указују да услугу Дневни боравак за одрасла и старија лица претежно користе особе старије од 80 година старости (уједначен је број особа старости од 80 до 84 година, од 85 до 89 година и 90 и више година), женског пола која у подједнаком броју живе у самачком домаћинству и у домаћинству са децом у властитом комфоном стамбеном простору. Сви су пензионери (новчану надокнаду за туђу помоћ и негу остварује 1/3 анкетираних корисника); у брачном статусу су удовац/удовица. Највећи број корисника са децом одржава редовне контакте. Деца им претежно повремено материјално помажу и у истом броју редовно и повремено обезбеђују подршку око обављања свакодневних активности. Без породичног старања је 17% анкетираних корисника.

Сви анкетирани корисници су покретни и већински се крећу уз помоћ помагала. Узроци смањене функционалне способности били су везани за њихово здравствено стање и старосну доб. Здравствено стање, већински су оценили као углавном добро. Редовно обављају здравствене контроле и примењују преписану терапију.

Анкетирани корисници услуге већински су се упознали са садржајем услуге и начину остваривања од своје деце и сродника, док су се исцрпније информисали од стручног радника ангажованом на пружању услуге.

Пре започињања коришћења услуге само је један корисник имао недоумице везане за коришћење услуге. Сви анкетирани корисници су изјавили да су обавештавани о променама у пружању услуге и знају коме могу да уложе жалбу на рад и понашање запослених. На почетак коришћења услуге нико од испитаника није чекао дуже од 15 дана.

Са локацијом Дневног боравака, величином, опремљеношћу и хигијеном простора Дневног боравака су сви задовољни, док су квантитетом, квалитетом и прилагођеношћу obroка њиховом здравственом стању већински задовољни.

Доступне су им све активности у Дневном боравку. Задовољни су са избором и динамиком радно-окупационе терапије и према својим могућностима су укључени у више врста активности. Комуникација између корисника је добра, сви су задовољни са квалитетом успостављених односа са другим корисницима и ценом услуге. Утврђена висина учешћа у цени услуге не оптерећује значајније породични буџет свих анкетираних корисника.

Остварену комуникацију са запосленима на пружању услуге оцењују као квалитетну и сматрају да су третирани са поштовањем. У присуству запослених, сви се осећају веома сигурно и безбедно. Задовољни су квалитетом рада и изјављују да су запослени обављали све уговором и планом предвиђене активности.

Мишљења су да им је коришћење услуге олакшало свакодневно функционисање и унапредило здравствено стање. Долазак у Дневни боравак позитивно је утицао на расположење свих корисника и значајније допринео употпуњавању и потпуном задовољавању квалитета њиховог друштвеног живота. Осећају се задовољније, сигурније, смањен им је осећај напуштености и самоће.

Сви испитаници сматрају да им је коришћење услуге Дневни боравак унапредио квалитет живота и изјављују да су њихова очекивања од услуге у целисти испуњена. Услугу би радо препоручили својим пријатељима, што су неки и учинили. Приликом оцењивања услуге у целини оценама од један до пет, сви корисници су дали оцену пет.

У организацији услуге не би ништа мењали и немају сугестије за унапређење рада услуге, у смислу увођења нових/недостајућих активности у Боравак.

○ Дневни боравак за децу и младе

Услуга Дневни боравак за децу и младе обезбеђивала је структуриране активности ради когнитивне, емоционалне и понашајне стабилизације, усвајања просоцијалних образаца у понашању и успостављања функционалних породичних релација:

- деци основношколског узраста у ризику од извајања из породице;
- деци и младима са израженим негативним обрасцима у понашању;
- деци и млади којима је изречен/а - васпитна мера - појачан надзор родитеља, појачан надзор органа старатељства; посебна обавеза - упућивања у Дневни боравак и укључивање у индивидуални или групни третман у одговарајућој установи и васпитни налог - редовно похађање школе и укључивање у индивидуални и групни третман.

Потребу и целисходност обезбеђивања овог облика заштите утврђивао је Центар за социјални рад. Пријем упута за коришћење услуге, пријемну процену, утврђивање степена потребне подршке кориснику, процену потреба и утврђивање индивидуалног плана пружања услуге обављали су стручни радници на услузи. Малолетни корисници су са родитељима, а пунолетни самостално или са лицем од значаја за њих учествовали у свим фазама стручног поступка.

Услуга се реализовала у ограниченим временским периодима кроз осмишљене програме прилагођене узрасној доби.

Корисницима су се обезбеђивале различите програмске, индивидуалне и групне активности: васпитно-образовни и корективни рад; помоћ у савладавању школског градива; корективно-педагошки рад, ресоцијализација; помоћ у организовању слободног времена; саветодавно-терапијски рад; праћење здравствено-хигијенског статуса; излети и културно забавне активности; исхрана (један оброк дневно); рекреативне активности; сарадња са родитељима, водитељима случаја Центра за социјални рад, представницима правосудног, образовног и здравственог система.

Стручни радници су у складу са идентификованим индивидуалним потребама деце и младих, као и њиховим групним интересовањима применом различитих метода обрађивали теме од значаја и пружали подршку корисницима. Својим радом, позитивно су утицали на мотивисаност деце и младих за сарадњу и поштовање правила Установе и комуникације, успех у школи, интернализовање просоцијалних понашајних образаца, рецидив негативног понашања корисника, поштовање групних норми и друштвено прихватљивог понашања.

Поновне процене и прегледи донетих планова услуга обављали су се редовно у складу са предвиђеним временским оквиром.

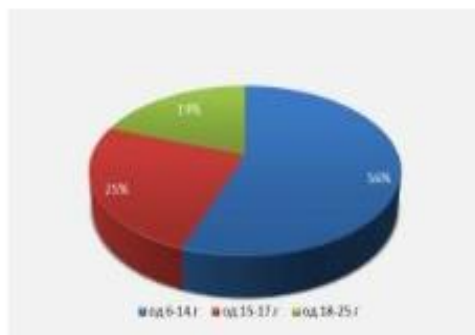
3.1 Корисници услуге Дневни боравак за децу и младе

Услугу Дневни боравак за децу и младе у 2024.години, користило је 36 лица од којих је новоевидентирано 28 корисника.

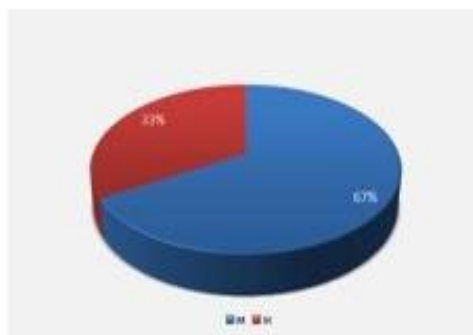
Пружање услуге престало је за 25 корисника.

Број корисника услуге Дневни боравак за децу и младе у према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на дан 31.12.2024. г		Укупно	Број корисника услуге у 2024.години		Укупно
	М	Ж		М	Ж	
6-14 година	3	3	6	11	9	20
15-17 година	4	0	4	8	2	10
18-25 година	0	1	1	5	1	6
Укупно	7	4	11	24	12	36

Преовлађивали су корисници узраста од 6 до 14 година старости - 56 % и узраста од 15 до 17 година старости – 25%, мушког пола. (графикон 14 и 15).

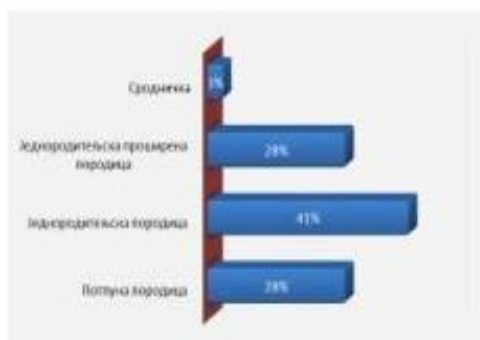

Графикон 14. Структура корисника према годинама старости

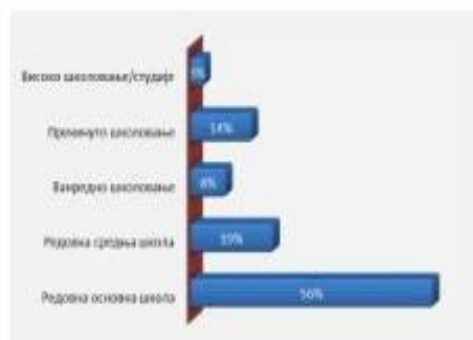

Графикон 15. Структура корисника према родној припадности

Већина корисника је живела у једнородитељској породици - 41%. Редовно образовање похађало је 78% корисника, од којих је 56% похађало основну школу, 19% средњу школу и 3% корисника високо школско образовање. Ван образовног система било је 14% корисника (графикон 16 и 17)

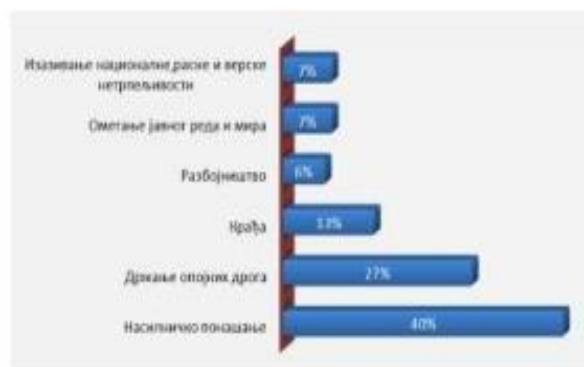

Графикон 16. Структура корисника према структури домаћинства

Графикон 17. Структура корисника према образовном статусу

Услугу су претежно користила деца и млади из породица у ризику – 58% и деца и млади у сукобу са законом – 42% ради извршења васпитних мера и васпитних налога. Кривична дела због којих су изречени васпитни налози или васпитне мере најчешће су се односила на насилничко понашање - 40%, држање опојних дрога - 27% и крађе - 13%.

Корисници су услугу углавном користили до 6 месеци – 81%; обезбеђивала им се подршка трећег степена. Коришћење услуге је прекинуто у складу са планом пружања услуге за 68% корисника, затим због некоришћења услуге за 24% корисника и упућивања на коришћење друге услуге за 8% корисника.

3.2 Реализација активности на услузи Дневни боравак за децу и младе

На реализацији услуге Дневни боравак за децу и младе спроведено је 65 поступака: разматрана су 33 упута за коришћење услуге Дневни боравак за децу и младе.

Од укупног броја упута:

- за 28 корисника урађена је пријемна процена потребе за услугом и потписан уговор о коришћењу услуге, сачињена процена и донет план коришћења услуге;
- за 5 потенцијалних корисника поступак пријемне процене је обустављен због одустајка од коришћења услуге;
- раскинуто је 25 уговора о коришћењу услуге: за 17 корисника планирано, у складу са планом пружања услуге; за 6 корисника због некоришћења услуге и 2 корисника због преласка у другу услугу Установе;
- реализоване су 2 поновне процене потреба корисника на основу којих су са корисницима, родитељима и водитељима случаја Центра за социјални рад, донети поновни планови пружања услуга;
- урађено је 5 извештаја о реализованој васпитној мери/васпитном налогу на захтев Центра за социјални рад, за потребе Вишег суда у Крагујевцу.

Корисници су користили по више врста индивидуалних и групних активности услуге.

Индивидуалне активности су подразумевале: индивидуални саветодавни и радионичарски рад са корисницима; психо-социјалне радионице; помоћ и подршку у учењу и образовању; креативне и едукативне радионице, процес „вентилирања осећања“.

Индивидуални усмерени разговори спровођени су континуирано ради пружања свеобухватне подршке у превазилажењу присутних потешкоћа представљањем конкретних стратегија за минимизирање ометајућих сегмената у психосоцијалном функционисању. Корисници су упућивани на извршавање конкретних корективно едукативних задатака као што су: табеларно праћење интензитета неадекватног понашања, вођење дневника осећања, личног бележника поступака, индивидуализованих табела за бодовање одређених понашајних карактеристика у циљу развоја или јачања одређених социјалних вештина.

Помоћ и подршка у учењу корисницима, односила се на едуковање корисника о начинима активног учења, подстицању вештина планирања, превазилажење ситуационе одговорности, као и свакодневно пружање подршке у савладавању наставног градива. У циљу праћења школског успеха и владања у школи, стручни радници су у континуитету сарађивали са педагошко-психолошком службом и предметним наставницима, учитељима, одељенским старешинама деце и младих.

Психосоцијалне радионице реализоване су у циљу подстицања развоја емоционалних, комуникационих и просоцијалних вештина деце. Теме су биране у складу са уоченим потребама деце – актуелним проблемима у породици и социјалној средини, у односу према себи, са вршњацима и ауторитетима. Организоване су радионице: „Асертивна комуникација“, „Препознавање сопствених и туђих осећања“, „Контрола беса“, „Пристојно понашање у свим социјалним срединама“, „Вештине решавања проблема“.

Поводом обележавања Дечије недеље, под слоганом „Ја сам дете имам план: толеранција и љубав сваки дан“, организовано је низ активности: забавне активности, у виду дружења са децом из ОШ „Јован Поповић“, одлазак у биоскоп, посета „Бора Лавиринту“, у Баточини, дружење са корисницима Дневног боравка за одрасла и стара лица.

Поводом Међународне кампање „16 дана активизма борбе против насиља над женама“, реализована је радионица са ученицима прве године Економске школе у Крагујевцу, на тему „Ово сам ја“, радионица „Не бесни човече“, са ученицима ОШ „21. октобар“ и ученицима средње школе „Тоза Драговић“. У склопу наведене кампање, одржан је низ активности са циљем подизања свести о нултој толеранцији на насиље (снимање видео клипова са снажним порукама).

-У оквиру Фестивала менталног здравља стручни радници Дневног боравка су одржали психосоцијалну радионицу „Кутија дечијих промена“ у ОШ „21. октобар“, 16.10.2024.године.

Стручни радници Боравка су објавили рад „Комуникација као мост разумевања“, у часопису за породицу „Саветовалиште“, Центра „Кнегиња Љубица“.

Групне активности су обухватале: исхрану корисника (један оброк, када проводе више од 4 сата дневно у Боравку), спортске активности, излете за децу, посете забавно-културним центрима и манифестацијама, групне састанке, разговоре и структурирање слободног времена (креативне радионице, развијање животних вештина, укључивање у тренажне процесе, помоћ при радном ангажовању - избор, израда CV-а, мотивисање, излети, позориште, одласци на градске базене, биоскоп, летовање) У зависности од донаторских средстава, корисницима су током године обезбеђена додатна средства: гардероба, обућа, школски и хигијенски прибор и средства, слаткиши, сокови. Захваљујући овим средствима, корисницима су уручени и новогодишњи и божићни пакетићи.

Креативне радионице су имале за циљ подстицање стваралачких потенцијала, дивергентног мишљења и изражавање емоција кроз креативност и машту. Креативним радионицама указивало се на начине провођења слободног времена уз стваралачке активности. Организоване су током читаве године приликом обележавања значајних датума: новогодишњи празници, годишња доба, 8. март, рођендани деце и других особа драгих деци и младима (честитке, панои, поклони).

Културно-забавни садржај и слободне, спортско-рекреативне активности биле су важан сегмент у раду Боравка и односиле су се на активности које поред забаве, имају за циљ и усвајање групних норми понашања као и подстицање прихватања свих актера у интеракцији. Реализовани су одласци у шетње са децом из осталих услуга по Великом парку, Шумарицама, Шумаричком језеру, Ботаничкој башти и „Еко парку“ у Илиној води. Организовано је дружење и групни излет са корисницима Прихватилишта за децу и младе (посета „Бора лавиринту“ у Баточини, „Аква парку“ у Јагодини), у циљу повезаности, разумевања, пружања међусобне подршке. Организовани су одласци у кафиће, играонице, биоскоп и позоришне представе (из донаторских средстава).

Током године, анкетним испитивањем корисника, извршена је интерна евалуација квалитета услуге и испитивање задовољства корисника. Резултати евалуације и сугестије корисника приказани су у годишњем Извештају о раду.

3.3 Организација рада, структура и број запослених на услузи Дневни боравак за децу и младе

Услуга Дневни боравак за децу и младе била је организована радним данима од 8.30 до 16.30 сати. Капацитет услуге је 15 корисника. Број корисника на дневном нивоу варирао је у зависности од идентификованих потреба корисника и планираних третмана.

Дужина трајања третмана била је дефинисана у складу са узрастом корисника и усклађена са предвиђеним активностима.

На пружању услуге, актуелно су ангажовани:

- четири стручна радника (три психолога, од којих је један на обављању стручне праксе и један специјални педагог) и
- руководиоца Организационе јединице (дипл.социјални радник).

Стручни радници су индивидуално радили са корисницима, а према потреби био је организован и тимски рад са корисником и групом корисника. Хетерогена група корисника (различити узрасти) подразумевала је различита интересовања и потребе деце и тиме отежавала организацију рада на дневном нивоу, али су се активности спроводиле према утврђеним плановима. Уочен је смањен континуитет у доласцима код поједине деце током зимских и летњих месеци (деца су ван града током распуста) и младих у сукобу са законом, због недовољно јасног увида у последице некоришћења услуге, као и недостатак мотивације и капацитета појединих родитеља да се активно укључе у васпитни рад са децом и њихово усмеравање на стручне раднике као круцијалне особе за решавање понашајних проблема деце.

3.4 Евалуација рада и задовољство корисника услугом Дневни боравак за децу и младе

Интерна евалуација квалитета услуге Дневни боравак за децу и младе и испитивање задовољства корисника услугом, извршени су анкетним испитивањем корисника у периоду од 12.11.2024. године до 27.11.2024. године. Узорак је обухватио 85% од укупног броја корисника Дневног боравака и састојао се од N= 11 лица и према дужини коришћења услуге највећа је била заступљеност корисника који су услугу користили до три до шест месеци.

Сагледавајући резултате спроведеног анкетирања закључује се да услугу Дневни боравак за децу и младе претежно користе деца узраста од 7 до 14 година (деца из породица у ризику) и млади од 18 до 21 године по одлуци Тужилаштва и Суда у оквиру примене васпитне мере или посебне обавезе. Доминантан је женски пол. Најзаступљенији су деца и млади који живе потпуној, проширеној породици, основношколског узраста.

У образовном профилу анкетираних корисника: основношколско образовање похађало је - 55% испитаника, прекинуло је школовање - 18% корисника, док је исти проценат био заступљен за похађање средњег, високог и ванредног образовања – 9% .

Већински живе у кући или стану у власништву родитеља, у потпуној проширеној породици. Извори прихода родитеља су претежно социјална помоћ и радни однос. У оквиру породичног функционисања уочава се редовна и повремена узајамност у пружању подршке између деце и родитеља и свеукупно гледано породична солидарност је високог и средњег степена. Здравствени статус анкетираних корисника је уредан, сви су доброг психофизичког здравља и нико не користи терапију.

Анкетирани корисници услуге Дневни боравак за децу и младе, већински су упознати са садржајем услуге и начину остваривања од запослених у Центру за социјални рад, потом у школи и Тужилаштву. Исцрпније су се информисали од стручног радника ангажованом на пружању услуге. Сви су упознати са усвојеним планом подршке и у већини знају коме могу да уложи жалбу на рад и понашање запослених. Сматрају да су им доступне све активности у Дневном боравку и да сви према својим могућностима у њима учествују. Њихове иницијативе везане за обављање одређених активности, разматране су од стране стручних радника, на дневном нивоу.

Сви анкетирани корисници су делимично задовољни и задовољни локацијом Дневног боравака, величином, опремљеношћу, хигијеном простора, исхраном, избором и учесталошћу активности, као и односима са другим корисницима.

Остварену комуникацију са запосленима на пружању услуге оцењују као прилично квалитетну и квалитетну. Сматрају да их запослени третирају са поштовањем. У њиховом присуству осећају се веома сигурно и безбедно. Задовољни су квалитетом рада и изјављују да су запослени обављали све уговором и планом предвиђене активности.

Долазак у Дневни боравак позитивно је утицао на расположење свих корисника, односно значајније је допринео употпуњавању и потпуном задовољавању квалитета у њиховом свакодневном психосоцијалном функционисању и образовању. Осећају се задовољније, сигурније, опуштеније; унапредили су комуникацију и постигли бољи успех у школи.

Анкетирани корисници у организацији услуге не би ништа мењали и немају сугестије за унапређење рада услуге у смислу увођења нових/недостајућих активности.

Већина испитаника сматра да им је коришћење услуге Дневни боравак унапредио квалитет живота и изјављује да су њихова очекивања од услуге испуњена. Услугу би радо препоручили својим пријатељима. Приликом оцењивања услуге, у целини оценама од један до пет, корисници су већински дали оцену пет и укупна просечна оцена о услузи за цео узорак износи 4.45.

**ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ СТРУКТУРЕ КОРИСНИКА УСЛУГЕ
ПОМОЋ У КУЋИ ЗА ОДРАСЛЕ И СТАРИЈЕ ОСОБЕ**

Број корисника услуге Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе						
Корисници по узрасту	Број корисника на дан 31.12.2024. г		Укупно	Број корисника услуге у 2024.г		Укупно
	М	Ж		М	Ж	
Од 26-64.год	2	3	5	2	3	5
Од 65 до 79.год	3	32	35	7	38	45
> од 80.г	9	43	52	13	49	62
Укупно	14	78	92	22	13	112

Број корисника према старосној структури			
Старосна структура	Број корисника на дан 31.12.2024. г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2024.г
Од 26-64.год	5	0	5
Од 65 до 79.год	35	10	45
> од 80.г	52	10	62
Укупно	92	20	134

Број корисника према родној припадности			
Пол	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Мушки	14	8	22
Женски	78	12	90
Укупно	92	20	112

Број корисника према степену покретљивости			
Степен покретности	Број корисника на дан 31.12.2024. г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2024.г
Непокретни	7	4	11
Теже покретни	27	7	34
Покретни	58	9	67
УКУПНО	92	20	112

Број корисника према степену подршке			
Степен подршке	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника у 2024.г
Први	13	7	20
Други	17	3	20
Трећи	46	9	55
Четврти	16	1	17
УКУПНО	92	20	112

Број корисника према брачном статусу			
Брачни статус	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
удата/ожењен	14	4	18
неудата/неожењен	9	1	10
разведена/разведен	11	2	13
удовац/удовица	58	13	71
УКУПНО	92	20	112

Број корисника према структури домаћинства			
Структура домаћинства	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Живи сам	69	12	81
Живи са брачним партнером	12	3	15
Живи са брачним партнером и неким другим	2	1	3
Живи без партнера, са децом, унуцима	7	3	10
Са родитељима или сродницима	2	1	3
УКУПНО	92	20	112

Број корисника према типу домаћинства			
Тип домаћинства	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Једногенерацијско	81	16	97
Двогенерацијско	11	3	14
Трогенерацијско	0	1	1
УКУПНО	92	20	112

Број корисника према квалитету породичних односа			
Породични Однос	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Лош	4	0	4
Добар	50	13	63
Одличан	26	4	30
Без породице	12	3	15
УКУПНО	92	20	112

Број корисника према структури стамбеног простора			
Структура стамбеног простора	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Једнособан стан	32	5	37
Двособан стан	46	13	57
Трособан стан	14	2	16
УКУПНО	92	20	112

Број корисника према социјалном статусу			
Социјални статус	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Лош	1	2	3
Средњи	14	0	14
Релативно добар	44	9	53
Добар	33	9	42
УКУПНО	92	20	112

Број корисника према изворима прихода			
Извор прихода	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024. години
Пензија	59	7	66
Пензија и накнада за туђу помоћ и негу	27	13	40
Пензија и увећана накнада за туђу помоћ и негу	3	0	3
Новчана соц. помоћ и нак. за туђу помоћ и негу	1	0	1
Накнада за туђу помоћ и негу	1	0	1
Без прихода	1	0	1
Укупно	92	20	112

Број корисника према динамици пружања услуге геронтодомаћине			
Број и дужина недељних посета	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Једна посета недељно од једног сата	3	0	3
Две посете недељно по један сат	1	1	2
Три посете недељно од једног сата	0	1	1
Пет посета недељно по један сат	10	3	13
Једна посета недељно од два сата	59	13	72
Две посете недељно по два сата			
Две посете месечно по два сата	11	1	12
УКУПНО	92	20	112

Структура активности геронтодомаћине код корисника:	Број корисника
одржавање хигијене корисника (умивање, промена пелене, купање,прање косе, бријање...)	41
тоалета столице	1
испирање катетера	2
набавка намирница	35
припрема оброка и напитака,помоћ при храњењу	32
одржавање чистоћа просторија,судова и уређаја у стану	90
одржавање постелине,одеће и обуће	82
плаћање комуналија	14
контрола виталних функција	31
набавка и надгледање узимања лекова	22
пратња корисника до лекара	5
помоћ при кретању ван куће	19
промена положаја тела,помоћ при устајању и кретању у кући	30
задовољавање соц.потреба,дружење,набавка књига и новина	94

Број корисника према пензусним групама (учешћа у пуној цени услуге) дан 31.12.2024.г				
Просечни приход по чл. домаћинства	% учешћа корисника од пуне цене с	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника у 2024.години
Прва група	0 %	0	0	0
Друга група	20%	1	2	3
Трећа група	30%	13	0	13
Четврта група	40%	22	7	29
Пета група	50%	23	2	25
Шеста група	60%	14	4	18
Седма група	100%	19	5	24
УКУПНО		92	20	112

Број корисника према месним заједницама			
Месна заједница	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Аеродром	10	1	11
Бубањ	5	1	6
Багремар	7	1	8
Бресница	3	1	4
Вашариште	10	0	10
21.октобар	6	1	7
Ердоглија	14	2	16
Лепеница	2	1	3
Палилуде	8	4	12
Пивара	1	1	2
1.мај	6	1	7
Колонија	3	1	4
Ставово	3	1	4
Сушица	1	1	2
Филип Кљајић	4	0	4
Центар града	9	3	12
УКУПНО	92	20	112

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ СТРУКТУРЕ КОРИСНИКА УСЛУГЕ
ДНЕВНИ БОРАВАК ЗА ОДРАСЛА И СТАРА ЛИЦА

Број корисника услуге Дневни боравак за одрасла и старија лица према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на дан 31.12.2024. г		Укупно	Број корисника услуге у 2024.г		Укупно
	М	Ж		М	Ж	
Од 65 до 79.год	0	0	0	0	4	4
> од 80.г	2	3	5	2	4	6
Укупно	2	3	5	2	8	10

Број корисника према старосној структури			
Старосна структура	Број корисника на дан 31.12.2024 г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2024.г
Од 65 до 79.год	0	4	4
> од 80.г	5	1	6
Укупно	5	5	10

Број корисника према родној припадности			
Пол	Број корисника 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника у 2024.г
Мушки	2	0	2
Женски	3	5	8
Укупно	5	5	10

Број корисника према старости и полу						
Старосна структура	Број корисника на дан 31.12.2024.г		Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)		Број корисника услуге у 2024.г	
	мушки	женски	мушки	женски	мушки	женски
Од 65 до 79.год	0	0	0	4	0	4
> од 80.г	2	3	0	1	2	4
Укупно	5		5		10	

Број корисника према степену покретљивости			
Степен Покретности	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2024.г
Теже покретни	1	0	1
Покретни	4	5	9
Укупно	5	5	10

Број корисника према степену подршке			
Степен подршке	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника у 2024.г
Други	1	1	2
Трећи	2	2	4
Четврти	2	2	4
Укупно	5	5	10

Број корисника према брачном статусу			
Брачни статус	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Разведен/а	0	1	1
удовац/удовица	5	4	9
Укупно	5	5	10

Број корисника према структури домаћинства			
Структура домаћинства	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Живи сам	2	5	7
Живи без партнера, са децом, унуцима	3	0	3
Укупно	5	5	10

Број корисника према типу домаћинства			
Тип домаћинства	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Једногенерацијско	2	5	7
Двогенерацијско	2	0	2
Трогенерацијско	1	0	1
Укупно	5	5	10

Број корисника према квалитету породичних односа			
Породични Однос	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Лош	0	1	1
Добар	4	3	7
Одличан	0	1	1
Без породице	1	0	1
Укупно	5	5	10

Број корисника према структури стамбеног простора			
Структура стамбеног простора	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Једнособан стан	1	2	3
Двособан стан	2	1	3
Трособан стан	2	2	4
Укупно	5	5	10

Број корисника према социјалном статусу			
Социјални статус	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Лош	0	1	1
Средњи	2	1	3
Релативно добар	2	3	5
Добар	1	0	1
Укупно	5	5	10

Број корисника по изворима прихода			
Извор прихода	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024. г
Пензија	3	4	7
Пензија и накнада за туђу помоћ и негу	2	1	3
Укупно	5	5	10

Структура броја корисника,по активностима у Дневном боравку	
Превоз корисника	10
Надзор и подршка	10
Подршка при кретању	3
Помоћ при облачењу и свлачењу	3
Помоћ при обувању и изувању	1
Исхрана	10
Помоћ при узимању оброка	2
Помоћ при одржавању личне хигијене	2
Помоћ при узимању терапије	8
Контрола виталних функција	10
Развој практичних вештина	10
Рехабилитационе и терапеутске услуге	10
Груписне, рекреативне и радно окупационе активности	9
Обележавање битнијих датума	9
Укључивање у пригодне културне активности у заједници	10

Број корисника према цензусним групама (учешћа у пуној цени услуге) на дан 31.12.2024.г				
Просечни приход по чл. домаћинства	% учешћа корисника од пуне цене	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Прва група	0 %	0	0	0
Друга група	10%	0	0	0
Трећа група	15%	2	2	4
Четврта група	20%	2	1	3
Пета група	25%	1	1	2
Шеста група	30%	0	1	1
Седма група	100%	0	0	0
УКУПНО		5	5	10

Број корисника према месним заједницама			
Месна заједница	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Аеродром	1	0	1
Багремар	1	0	1
Бубањ	0	1	1
Палилуде	0	2	2
Сушица	1	1	2
Филип Кљајић	0	1	1
Центар града	1	0	1
Петровац	1	0	1
Укупно	5	5	10

**ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ СТРУКТУРЕ КОРИСНИКА УСЛУГЕ
ДНЕВНИ БОРАВАК ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ**

Број корисника услуге Дневни боравак за одрасла и старија лица према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на дан 31.12.2024. г		Укупно	Број корисника услуге у 2024.г		Укупно
	М	Ж		М	Ж	
Од 65 до 79.год	0	0	0	0	4	4
> од 80.г	2	3	5	2	4	6
Укупно	2	3	5	2	8	10

Број корисника према старосној структури			
Старосна структура	Број корисника на дан 31.12.2024. г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2024.г
Од 6 до 14.год	6	14	20
Од 15 до 17.год	4	5	9
од 18 до 25.год	1	6	7
Укупно	11	25	36
Број корисника према родној припадности			
Пол	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Мушки	7	17	24
Женски	4	8	12
Укупно	11	25	36

Број корисника према старости и полу						
Старосна структура	Број корисника на дан 31.12.2024.г		Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)		Број корисника услуге у 2024.г	
	мушки	женски	мушки	женски	мушки	женски
Од 65 до 79.год	0	0	0	4	0	4
> од 80.г	2	3	0	1	2	4
Укупно	5		5		10	

Број корисника према образовном статусу			
Образовни статус	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024. г
Редовна основна школа	6	14	20
Редовна средња школа	0	7	7
Ванредно школовање	1	2	3
Прекинуто школовање	4	1	5
Високо школовање/студије	0	1	1
Укупно	11	25	36

Број корисника према структури домаћинства			
	Број корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024. г
Потпуна породица	4	6	10
Једнородитељска породица	3	12	15
Једнородитељска проширена породица	4	6	10
Сродничка	0	1	1
Укупно	11	25	36

Број корисника према степену подршке			
Степен подршке	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника у 2024.г
Трећи	11	25	36
Укупно	11	25	36

Структура корисника социјалним категоријама			
Социјална категорија	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Деца и млади из породица са ризиком	6	15	21
Деца и млади у сукобу са законом	5	10	15
Укупно	11	25	36

Корисници Дневног боравка за децу и младе у сукобу са законом			
Корисничка група	Бр. корисника на дан 31.12.2024.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Бр.корисника услуге у 2024.г
Корисници са изреченим васпитним налогом	3	7	10
Корисници васпитном мером посебне обавезе	2	3	5
Укупно	5	10	15

Врста кривичних дела због којих су изречени васпитни налози или васпитне мере у 2024.г	
Насилничко понашање	6
Неовлашћено држање опојних дрога	4
Крађа	2
Разбојништво	1
Ометање јавног реда и мира	1
Изазивање националне,расне и верске нетрпељивости	1
Укупно	15

○ Саветовалиште за брак и породицу

1. Општи део

Актом о систематизацији од маја месеца 2023. године, у Саветовалишту за брак и породицу систематизована су три радна места на саветодавно-терапијским и социјално-едукативним пословима, што је знатно утицало на организацију и садржај рада Саветовалишта. Услуге Саветовалишта су доступне корисницима 4 дана (понедељком уторком, средом и четвртком) и пре и послеподне, од 7.30 до 19 часова, а петком од 7.30 до 15 часова. Садржај рада је обogaћен програмима за младе и шема терапијом.

Током године анагажовани су следећи стручни радници: дипломирани социјални радник, специјалиста за медијацију и породични терапеут, која обавља и послове руководиоца Саветовалишта за брак и породицу и дипломирана социјална радница, породични терапеут и шема терапеут под супервизијом.

Потребно је ангажовање још једног психолога, како је по Систематизацији радних места и планирано, односно да се тражи сагласност за пријем психолога, јер је то значајно за реализацију саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга.

На пословима административног радника, током 2024. године нико није ангажован и те послове углавном обавља руководиоца. За редовну делатност Саветовалишта било би лакше уколико би се ангажовао административни радник, јер се број корисника повећао, самим тим и послови администрације. Међутим, пријем психолога је потребнији и приоритетнији.

2. Корисници

Саветовалиште за брак и породицу је у 2024. години радило са укупно 488 корисника, од чега је новоевидентираних 322 корисника, а старих корисника 166.

Број корисника у односу на претходну годину је смањен, јер су у првих 6 месеци радила два стручна радника, а у 2023. години су радила три стручна радника.

Корисницима су пружане услуге редовно и настојало се да чекање на први разговор не буде дуже од 7 дана. Један број корисника се обраћао за информације и савете путем мејла и телефона, сви су добијали тражене информације и упућивани на директне разговоре са терапеутима.

Са корисницима је обављено укупно 1125 разговора, што је мање у односу на претходну годину за 404 разговора, односно за 26,42%.

Структура разговора је следећа:

- индивидуалне саветодавно-терапијске сесије: 862
- партнерске саветодавно-терапијске сесије : 131
- породичне саветодавно-терапијске сесије: 132

1. Структура корисника по полу:

- жене: 306
- мушкарци: 182

Као претходних година у структури корисника доминирају жене 62,7%, што указује на то да се мушкарци ређе јављају на саветодавно-терапијски рад.

2. Структура корисника по узрасној доби

Табела бр. 1.

до 17 година	18 до 25	26 до 64	преко 65
72 к. (14,75%)	44 к. (9,01%)	361к.(73,9%)	11к.(2,25%)

Старосна структура приказана у табели 1. показује да је већина корисника Саветовалишта у животној доби од 26 до 64 године, односно 73,9%, што је готово исто у односу на претходну годину.

3. Структура корисника у односу на образовање

Табела бр.2.

Без школе	Основна школа	Средња школа (3 и 4 степен)	Висока и Виша школа	Ученици и студенти
1к.(0,2%)	26к.(5,32%)	218к.(44,67%)	150к.(30,73%)	93к.(19,05%)

У табели 2., приказана је структура корисника по образовном статусу. Највећи број корисника има средње образовање 44,67%, што је слично као и у претходним годинама. И у овој години је повећан број ученика и студената, јер је садржај рада обогаћен програмима за младе. Повећан је и број ученика/младих који су у хранитељским породицама.

4. Структура корисника у односу на брачни статус

Табела бр.3.

У браку	У ванбрачној заједници	Разведени	Удовац/Удовица	Неожење н/неудата	Непримењиво
38,11%	13,11%	19,05%	1,63%	14,34%	13,72%

У табели 3, приказана је структура корисника по брачном статусу. Значајан број корисника Саветовалишта су у некој врсти партнерске заједнице 51,22% (брак и ванбрачна заједница), док је 19,05% корисника разведено.

У односу на дужину брака и заједнице структура је следећа: до 5 година у некој врсти заједнице је 33,6% корисника, до 10 година 29,2% корисника, од 10 до 20 година 22,8% корисника, што указује да се корисници који су у браку до 20 година најчешће обраћају. Број корисника који су у браку од 20 до 30 година је 9,2%, а преко 30 година 5,2% корисника.

5. Структура корисника по начину доласка (упућување):

- на личну иницијативу, добровољно обратило се: 167 корисника,
- на предлог пријатеља: 139 корисника,
- по упуту ЦСР-а: 74 корисника,
- по предлогу водитеља случаја ЦСР-а: 64 корисника,
- на предлог школе: 7 корисника,
- друго (Суд, Дом здравља, Полицијска управа Крагујевац, ОЈТ, ЦПСУ): 44 корисника.

Највећи број корисника – 306, обратило се добровољно, самоиницијативно и на предлог пријатеља, што је око 62,70% у односу на укупан број корисника са којима је рађено у Саветовалишту.

По упуту Центра за социјални рад, рађено је са 74 корисника, а на предлог водитеља случаја из Центра за социјални рад са 64 корисника, што је укупно 138 корисника, односно 28,27%.

По упуту ОЈТ-а, на предлог школе, Саветовалишта за ментално здравље, НВО, Центра за породични смештај и усвојење обратило се 44 корисника што је 9,01%.

Током 2024. године, примљено је укупно 60 захтева.

Центар за социјални рад је послао укупно 54 захтева, од чега 31 упут за укључивање корисника у саветодавно - терапијски рад (од тога 5 захтева за реализацију васпитног налога) и 23 замолнице за достављање извештаја о породицама са којима радимо.

Основно јавно тужилаштво је послало 5 захтева од чега 1 наредбу за рад са починиоцем насиља и 4 захтева за достављање извештаја о реализацији психосоцијалног третмана са починиоцима насиља.

Основни суд у Крагујевцу је послао један захтев за реализацију саветодавног рада са децом у бракоразводном спору.

6. Структура корисника по сложености проблема и укључивања у третман:

Са постојањем више проблема истовремено, сложеним, вишеструким проблемима, обратило се 386 корисника, што је у односу на укупан број 79,09% корисника, док се са једном врстом проблема обратило 102 корисника, односно 20,9%, што указује на то да све већи број корисника обраћа са сложеним, вишеструким проблемима. Један број корисника након првих разговора, добијених савета и информација, без обзира на сложеност проблема, није наставио да долази, тако да је укључено у третман 413 корисника, што је 84,63% од укупног броја. Са 75 корисника, што представља 15,36% од укупног броја корисника, рађено је саветодавно и нису укључени у третман. Структура корисника у односу на овај критеријум из године у годину има тенденцију раста у односу на сложеност проблема. Потребно је истаћи да један број корисника има тешкоће у прихватању рада на проблему (немају подршку партнера, породице, немају времена, стиде се). Такође, важно је нагласити да је један број корисника упућиван на друге пружаоце услуга.

Врста проблема

И у овом извештајном периоду, као и претходних година, већина корисника Саветовалишта долази због постојања више различитих проблема, који најчешће подразумевају истовремене тешкоће у личном, партнерском, родитељском и/или ширем породичном функционисању (84,63%).

У односу на врсту проблема структура корисника је следећа:

- партнерски конфликти: 151 корисник, односно 30,94%,
- постразводни проблеми: 50 корисника, односно 10,24%,
- насиље: 72 корисника, односно 14,75%,
- родитељско функционисање: 96 корисника, односно 19,67%,
- васпитни и развојни проблеми деце: 87 корисника, односно 17,82%,
- болести зависности: 20 корисника, односно 4,09%,
- менталне болести: 39 корисника, односно 7,99%,

- лични развојни : 79 корисника, односно 16,1%,
- породични конфликти: 92 корисника, односно 18,85%,
- остало: 40 корисника, односно 8,19%.

У односу на врсту проблема доминирају проблеми у партнерском функционисању (30,94%) и проблеми у родитељском функционисању (19,67%). Следе проблеми из спектра породичних конфликта (18,85%) и васпитни и развојни проблеми деце 17,82% корисника. Са искуством насиља регистровано је 14,75 % корисника, што је мање у односу на претходну годину. У овој години повећан је број корисника који су имали личне развојне проблеме, то су пре свега, корисници који су се јављали због проблема са менталним здрављем (7,99%), тешкоћама у учењу, испитима, у успостављању партнерских и других односа, проблема са послом, здравствених проблема, проблема са туговањем након смрти блиске особе и слично. За разлику од прошле године, стиче се утисак, да је повећан број младих особа у периоду пост адолесценције (од 18 до 26 година), који имају проблем у емотивном, когнитивном и понашајном функционисању, а немају капацитет да самостално превазиђу исто. У раду са поменутом категоријом се препознавало да је јако важан флексибилан и подржавајући приступ како би млади стекли поверење у извођаче третмана и на тај начин започињали рад на промени и стабилизацији личног статуса (емотивног и когнитивног). Од укупног броја, већина младих је вербализовала искуства са анксиозним нападима, суицидалним идејама, што је показатељ да је све више младих са изазовима у менталном здрављу и да постоји потреба за подршком и помоћи овој категорији корисника. Значајна подршка у раду са постадолесцентима, била је сарадња са докторима психијатрије КЦ Крагујевац као и са дечијим психијатром. Треба нагласити да сви ови корисници имају истовремено два и више проблема.

Сложеност и врста третмана

Сложеност и врста третмана зависила је од сложености проблема клијената, њихових потреба и постојећих ресурса Саветовалишта.

Један број клијената је истовремено био обухваћен индивидуалним, партнерским и породичним саветодавним и терапијским радом.

Индивидуалним саветодавним и терапијским радом обухваћено је 284 корисника.

Партнерском, брачном терапијом обухваћено је 94 корисника, односно 47 парова.

Породичним саветовањем и терапијом обухваћено је 110 корисника.

Брачна терапија реализована је са 47 пара, односно са 94 корисника, што је исто као у претходној години (19,26%). Узроци партнерске дисфункционалности су разноврсни, често су то различита очекивања, проблеми у комуникацији, односи са сродницима, вођење породичних финансија, борба за моћ, недостатак емпатије у односу, прељуба, насиље и сл. Број брачних сесија је варирао, у просеку до 3 по једном пару, један број је одустајао након прве/друге сесије, док су други остварили више сесија (до 9 сесија). Поседњих година присутна је већа мотивација парова за решање партнерских односа.

У индивидуални саветодавни и терапијски рад било је укључено 58,19% корисника. Углавном је ова врста рада примењивана са корисницима који испољавају симптоме из категорије личних развојних проблема, који имају искуства са насиљем, проблеме у понашању и емотивном, когнитивном и понашајном функционисању. Најчешће се односила на промену слике о себи и развој здраве животне позиције, преиспитивање и промену животних стратегија и раних одлука, подршку у процесу туговања у случајевима губитка, промене здравственог статуса или других акцидентних криза.

У овој години није реализована ниједна породична медијација.

Са највећим бројем корисника – 349, рад је у овој години завршен (71,51%). Рад са 139 корисника (28,48%), биће настављен током 2025. године.

Упућивање на друге институције

Потребе око 6,55% корисника захтевале су упућивање на друге институције у локалној заједници (суд, правна помоћ, Дом здравља, Центар за социјални рад, ПУ, НВО, Развојно саветовалиште, Саветовалиште за ментално здравље). Један број корисника је имао проблеме који су се првенствено могли решавати у оквиру других система, па је рад са њима након давања потребних информација завршаван, док је за један број корисника то значило ангажовање и других институција, уз настављање саветодавно-терапијског рада у Саветовалишту. Добру међусекторску сарадњу имамо са Центром за социјални рад, предшколским установама, Саветовалиштем за ментално здравље, Центром за породични смештај и усвојење, и међусобно једни другима упућујемо клијенте.

3. Услуге

Саветовалиште пружа саветодавне и терапијске услуге (породична, брачна терапија, психотерапија, шема терапија), које су описане у претходном сегменту.

Поред основне делатности, Саветовалиште шири спектар својих услуга, како би се изашло у сусрет разноврсним потребама локалне заједнице.

а. Превентивни рад

Општи циљ услуге Саветовалишта за брак и породицу је да помогне корисницима да лакше савладају личне, партнерске, породичне и групне изазове и проблеме, развију социјалне и животне вештине, као и да побољшају своје психолошко и социјално функционисање, кроз постизање позитивне промене. Превентивни програми могу да допринесу корисницима да препознају личне, партнерске и породичне проблеме и започну да их решавају, као и да развију своје социјалне и животне вештине.

б. Информисање

Уређивачки одбор часописа „Саветовалиште“ је одлучио да тема 26. броја буде *Комуникација*. Учешће су, као и до сада, узели сарадници из система социјалне заштите, образовања, здравства, цивилног сектора. Аутори су кроз стручне ставове и савете покушали да представе шта је то комуникација, како се развија способност за добру комуникацију, како да остваримо добру партнерску комуникацију, како да комуницирамо са дететом од најранијег узраста, како да комуницирамо са тинејџером, свако из свог угла, а са циљем да се истакне да се вештине комуникације уче и развијају. И овај број часописа је пример добре међусекторске сарадње и повезаности различитих система и цивилног сектора.

в. Програм рада са починиоцима насиља у партнерским односима

Услуга психосоцијалног третмана починилаца насиља у партнерским односима је кроз реализацију групног третмана престала да се реализује у 2020. години, након континуираног рада од 10 година (од 2010. до 2019. године), у оквиру редовне делатности Саветовалишта. Током године ређено је са 4 починиоца насиља по Наредби ОЈТ-а, од којих су две жене. Са њима је рад започет у 2024. години, и након завршетка достављен је извештај ОЈТ-у. Током године, стигла је 1 наредба за реализацију психосоцијалног

третмана, али је након процене и увида у постојећи досије, одбијен рад са починиоцем јер је већ једном био упућен на третман. Са три починиоца који су дошли на личну иницијативу, реализована је индивидуална терапија. Два починиоца је упутио ЦСР, један није прихватио да долази, док је са другим индивидуални третман у току. Потреба за овом врстом рада је велика, али држава нажалост, још није донела закон о начину, месту рада и финансирању програма рада са починиоцима насиља.

г. Активности у локалној заједници

Саветовалиште посебан значај даје сарадњи са локалном заједницом и има одобру међусекторску сарадњу са Центром за социјални рад, предшколским установама, Саветовалиштем за ментално здравље, школама и цивилним сектором.

Једна од активности у оквиру Саветовалишта за брак и породицу ове године била је обележавање Дечије недеље под слоганом „Ја сам дете имам план - љубав и толеранција сваки дан“. Игра „Тајни пријатељ“ реализована је од дана 07.10. до 13.10.2024. године, у просторијама ТУШ „Тоза Драговић“. У радионици је учествовало 30 деце прве године. Циљ радионице је био буђење осећања емпатије и толеранције код деце, јачање заједништва и прихватање различитости. Почетни део радионице се односио на упознавање са ученицима и представљање правила игре (ученици су написали своја имена и ставили у корпу из које су након тога извлачили папирће са именима). Дете чије је име извучено из корпице, имало је тајног пријатеља за ту недељу. Извођач радионице је усмеравао децу и давао идеје које могу да им користе за игру (шта је за њих пријатељство, да ли имају пријатеље). Сви присутни ученици су учествовали у игри. Сваког дана извођач радионице је на првом часу радио евалуацију претходног дана, деца су говорила које понашање су имала са „тајним пријатељем“ (разговор, појачано дружење, дељење укине, заједничко време напољу, пружање подршке при одговарању, разумевање понашања). Последњег дана је урађена евалуација „игре“. Сумирано је да деца имају осећања емпатије, саосећања (у одељењу је ђак са изразитим испадима у понашању које остала деца разумеју и не злоупотребљавају), а да им повремено користи да се подсети на снаге које већ имају, а то је разумевање, толеранција, помоћ и подршка једни другима.

д . Обележавање Међународног дана породице

Уз подршку Града Крагујевца, 14. пут смо обележили Међународни дан породице.

Активности поводом 15. маја, Међународног дана породице, започели смо почетком априла, конкурсом за најбољи ликовни рад за децу предшколског узраста и за најбољи литерарни рад за децу основних школа.

Комисија је од 122 ликовна рада који испуњавају критеријуме изабрала 5 најбољих, а од 48 литерарних - 10 најбољих. Свечана додела награда организована је у Центру за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ 15. маја.

Посебна награда је, као и увек, излет за награђене и чланове њихових породица у циљу промовисања заједничког породичног времена, тако важног за одрастање деце.

Излет је организовала Агенција „СуперМама“. Шетњом кроз град, у пратњи интересантног и професионалног водича, обишли смо значајне објекте у граду, упознали се са историјом, догађајима и значајним суграђанима.

За одлазак на Шумаричко језеро, где су нас чекали послужење, игра и анимације, било је ангажовано Удружење љубитеља *фиће*. Вожња *фићама* била је изненађење и изазов за децу и родитеље.

Дан је био весео и садржајан, родитељи и деца опуштени и насмејани, а заједничка порука свих учесника је: „Породица нема алтернативу, она нам је најбитнија“.

Информисање локалне заједнице и сарадња са социјалним актерима

Током 2024. године, настављена је континуирана сарадња са локалним медијима, у првом реду са Радио телевизијом Крагујевац. Активности свих Служби су биле медијски пропраћене: Међународни дан породице, Дечија недеља, „16 дана активизма борбе против насиља над женама“, обележавање Међународног дана старијих особа у Дневном боравку за старије.

Током године реализована је сарадња са упутним Центрима за социјални рад, Геронтолошким центром, Центром за породични смештај и усвојење Крагујевац, здравственим и образовним установама, тужилаштвом, Основним судом, удружењима грађана, донаторима који су Установу посећивали током целе године, а најчешће у време ускршњих, новогодишњих и божићних празника.

Сарадња уз пуно разумевање је настављена са Здравственим установама града Крагујевца, Институтом за јавно здравље, као и са другим здравственим јединицама у оквиру УКЦ Крагујевца, као и са Полицијском управом, која је писменим путем извештавала о предузетим активностима на заштити жена које су изашле из Прихватилишта за жртве насиља у породици.

Бесплатну правну помоћ у свим поступцима заштите од насиља у породици и заступање у судским процесима, корисници су добијали од НВО „Оаза сигурности“, а на пружању услуга је ангажован и дипломирани правник на радном месту стручни радник за управно-правне послове.

Сајт Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац“ пружа свеобухватне информације о услугама, као и о активностима реализованим у току године. Вести о активностима Центра редовно су постављане и на друштвене мреже – Instagram, LinkedIn, Facebook. Информатор о раду Центра је објављен и на сајту Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у Информационом систему информатора о раду.

Објављен је 26. број часописа „Саветовалиште“. Учешће су, као и до сада, узели сарадници из система социјалне заштите, образовања, цивилног сектора, и и овај број часописа је пример добре међусекторске сарадње и повезаности различитих система и цивилног сектора.

Путем средстава јавног информисања Центар „Кнегиња Љубица“ је у више наврата ширу и стручну јавност упознао са садржајима, активностима и постигнутим резултатима на реализацији услуга.

Поводом обележавања 13 година од оснивања Центра „Кнегиња Љубица“ у просторијама Центра, стручној и широј јавности представљан је рад Установе и резултати рада запослених на услугама.

Структура запослених

На дан 31.12.2024. године, Центар „Кнегиња Љубица“ има укупно 40 запослених ангажованих по основу Уговора о раду – једно изабрано лице, 32 запослена по основу Уговора о раду на неодређено време и 7 запослених по основу Уговора о раду на одређено време.

Р.бр.	Квалификациона структура запослених	
1.	ВСС	24
2.	ВС	3
3.	ССС	10
4.	Нижа спрема	3
	УКУПНО	40

На основу уговора са Националном службом за запошљавање - Филијала Крагујевац у току 2024. године, била су ангажована два стручна радника који су обављали стручну праксу. Са стручним практикантима Центар не закључује уговоре који подразумевају права и обавезе из радног односа, јер трошкове њиховог ангажовања сноси Национална служба за запошљавање.

Едукације запослених

Запослени Центра „Кнегиња Љубица“ су континуирано током 2024. године похађали следеће обуке:

- Стручни радници Организационе јединице - Дневне услуге у заједници су похађали следеће едукације:
 - Превенција суицида код младих, 07.11.2024. године,
 - Превенција самоповређивања код младих, 08.11.2024. године,
 - Рад са младима који имају искуство психијатријског лечења, 08.11.2024. године,
 - Трибина „Лекција самопоуздања“, Прва Техничка школа, 02.12.2024. године,
 - Конференција „Одрживи социјални рад: повезивање и подршка корисницима“/44 сусрети социјалних радника - Београд 07.06.2024.године,
 - Међународни стручни скуп: Октобарски сусрети у социјалној заштити „Озбиљни облици насиља - систем залеђен траумом“, одржаном 17-18.10.2024.године у Нишу.
- Стручни радници Организационе јединице – Смештај у прихватиштва, током 2024. године су похађали следеће обуке:
 - „Родна равноправност и родно засновано насиље“,
 - „Превенција суицида код младих“,
 - „Рад са младима са искуством психијатријског лечења“,
 - „Пружање психолошке подршке и помоћи жртвама и помагачима у кризним ситуацијама“.
- Руководилац Саветовалишта за брак и породицу је учествовала на следећим стручним скуповима и акредитованим обукама :
 - као чланица Управног одбора Удружења стручних радника социјалне заштите Србије, учествовала на седницама и стручним скуповима;
 - као чланица Радне групе, коју је формирало Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, активно је учествовала у изради Нацрта концепта Центра за младе, децу и породицу;
 - била је активна учесница стручног скупа у Врању „Развој услуга у заједницама, предности и изазови“ (новембар 2024).

Запослени у Служби за опште и финансијско-рачуноводствене послове су током 2024. године, похађали више обука за рад у Информационом систему „Искра“, као и обуке из области спровођења јавних набавки.

Финансирање Центра „Кнегиња Љубица“ у 2024. години

У 2024. години је остварен приход Центра „Кнегиња Љубица“ од 84.467.699,98 рсд.

- Приходи из буџета Града: 83.143.497,48 рсд.
- Приходи по основу донација: новчане донације у износу од 1.324.202,50 рсд, док је вредност робних донација: 1.884.909,09 рсд.
- Расход Центра „Кнегиња Љубица“ за 2024.годину је износио 84.467.699,98 рсд.
- Неизмирене обавезе на дан 31.12.2024. године износиле су 6.709.624,05 рсд.

Економске прилике Установе су у 2024. години биле стабилне и средства за примања запослених су преношена редовно.

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Центар за развој услуга социјалне заштите
„Кнегиња Љубица“ Крагујевац
Број: 550 /4 - 151 /2025
У Крагујевцу, 31. јануар 2025. године

Председница Управног одбора

Љиљана Антонијевић